

Till regeringen
(Socialdepartementet)

Pensionsmyndighetens budgetunderlag för åren 2013-2015

Datum 2012-02-22
Dok.bet.
Version 1.0
Dnr/Ref. VER 2012-1

Pensionsmyndighetens budgetunderlag för åren 2013 – 2015

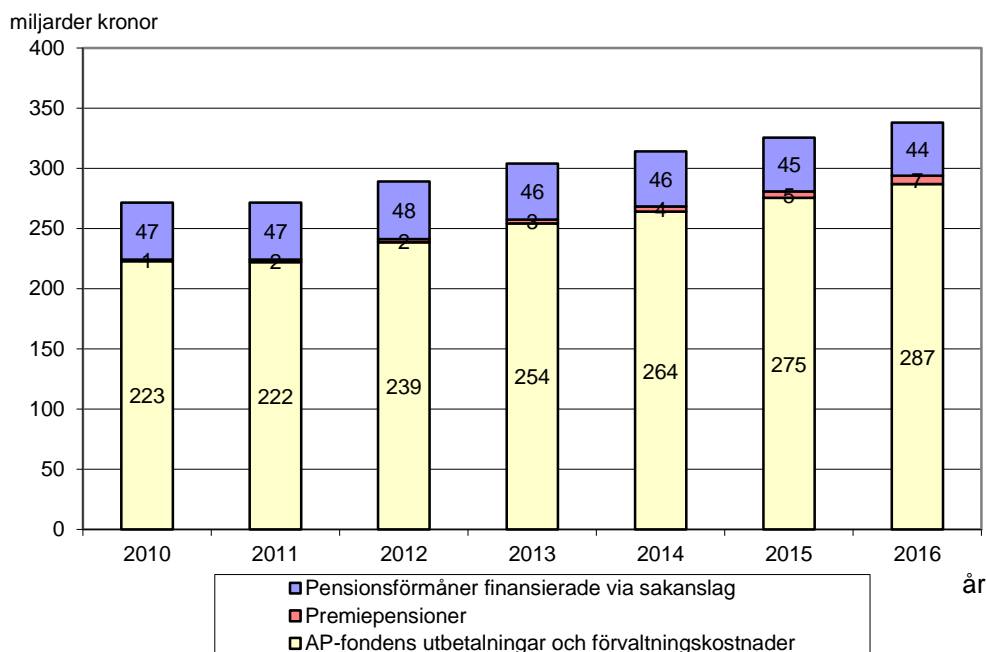
Pensionsmyndigheten överlämnar härmed budgetunderlag avseende perioden 2013 – 2015. Budgetunderlaget består av förslag till finansiering av Pensionsmyndighetens verksamhet, anslag som finansierar olika pensionsförmåner inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde samt finansiering av ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Budgetunderlaget innefattar även prognoser för 2012 – 2016.

Sammanfattning

Utgifter för pensioner och pensionsrelaterade förmåner som Pensionsmyndigheten svarar för beräknas uppgå till drygt 304 miljarder kronor 2013. Det motsvarar 8 procent av bruttonationalprodukten (BNP). Förvaltningens kostnader beräknas samma år uppgå till 1,323 miljarder kronor, vilket utgör 0,4 % av utgifterna för pensioner.

Utgifter för pensioner

I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen från 2010-2016.

De totala utgifterna förväntas öka under prognosperioden, från 271 miljarder kronor år 2010 till 338 miljarder kronor år 2016. Utgifterna ökar som en följd av fler ålderspensionärer och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer beräknas öka från knappt 1,9 miljoner år 2010 till drygt 2,1 miljoner år 2016.

För två anslag beräknas att anslagskrediten inte räcker år 2012. Detta framgår av bilaga 1. För dessa två anslag begär Pensionsmyndigheten tilläggsanslag. Detta gäller anslagen 11.1:3 Bostadstillägg till pensionärer och 11.1:4 Äldreförsörjningsstöd.

Från de antaganden som gjorts avseende balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggs pensionerna efter 65 år):

Förändring av inkomstpensioner, procent

2012	2013	2014	2015	2016
+3,5	+3,1	+0,8	+1,6	+1,7

Inkomstpensionen prognostiseras att öka nominellt för varje år under prognosperioden.

Antalet 61-åringar som tog tidigt uttag minskade något från 2010 till 2011. Antalet som väntar med att ta ut ålderspensionen till efter 65 år fortsätter att öka något. Det är dock än så länge färre personer som väljer sent än tidigt uttag av ålderspension även om skillnaden har minskat.

Andelen 65–66-åringar med bostadstillägg eller garantipension har minskat under senare år. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg eller garantipension. Långsiktigt minskar därför antalet ålderspensionärer som erhåller bostadstillägg eller garantipension. Sänkningen av inkomstpensionen 2010 och 2011 medför dock kortsiktigt att antalet med bostadstillägg eller garantipension ökat något.

Verksamhetens kostnader

Framöver är det nödvändigt att fokusera på att identifiera och ta hem effekter av rationaliseringar och automatiseringar för att skapa utrymme för vår inriktning. För att möta den kommande medelstilldelningen ligger det i vår plan att de förstärkningar inom handläggningen av bostadstillägg som vi sätter in under 2012, inte ska behövas efter årets slut.

I beräkningarna i budgetunderlaget är vi försiktiga med skattningen av effekthemtagningarna från våra utvecklingsinsatser. Den bedömning som görs är att effekthemtagningar som medför kostnadsbesparingar under budgetperioden uppgår till omkring 5 miljoner kronor per år.

Vi satsar på kärnverksamheten och fortsätta samverka med andra statliga myndigheter för att få tjänster utförda när det gäller till exempel kundmöte.

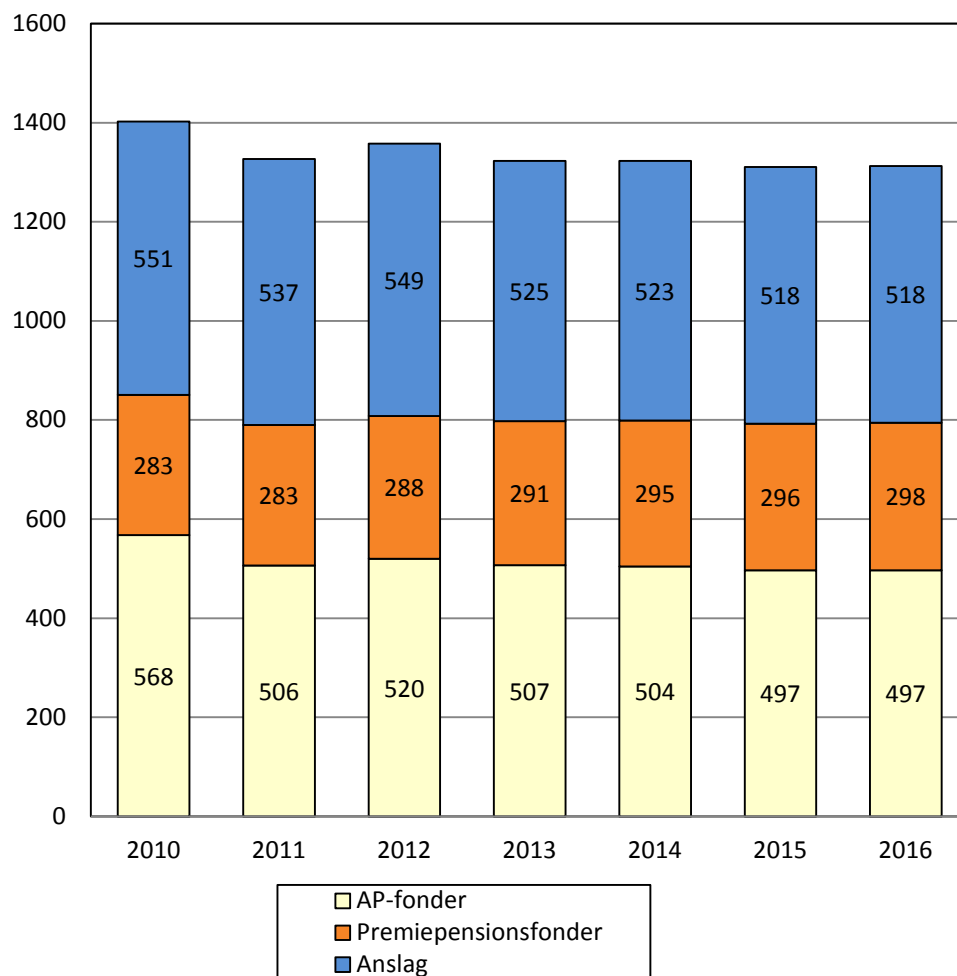
Samtidigt behöver vi, för att komma vidare med automatiseringar och förbättrat IT-stöd, också öka vår självständighet. Detta innebär att vi ska ompröva vårt beroende till Försäkringskassan.

Sammanfattningsvis har budgetunderlaget följande inriktning:

- Vi hanterar våra uppdrag inom de ekonomiska ramar som regeringen satt upp
- Vi stabiliserar våra handlägningsprocesser för att skapa en effektiv administration och offensivt kunna utveckla våra kundmöten i alla kanaler
- Vi sänker våra handlägningskostnader och säkerställer effekthemtagningar för att skapa utrymme för ny- och vidareutveckling.

Nedanstående diagram visar utvecklingen av förvaltningskostnaderna åren 2010 till 2016.

Miljoner kronor

Av diagrammet framgår att de totala kostnaderna 2011 uppgick till 1 327 miljoner kronor netto. Långsiktigt ses en sänkning av förvaltningskostnaderna finansierade via anslag och AP-fonder medan kostnaderna som belastar premiepensionssystemet ökar. Sammantaget beräknas de totala förvaltningskostnaderna sjunka något under perioden.

Hemställen

Pensionsmyndigheten föreslår:

Utgifter för pensioner

att Pensionsmyndigheten beviljas tilläggsanslag för år 2012 avseende:

- Utgiftsområde 11.1:3, Bostadstillägg till pensionärer med 656 miljoner kronor.
- Utgiftsområde 11.1:4, Äldreförsörjningsstöd med 58 miljoner kronor.

Utgifter för pensioner samt förvaltningskostnader

att medel för pensioner och pensionsrelaterade förmåner samt för verksamhetens genomförande år 2013–2015 anvisas i enlighet med sammanställningen på nästkommande sida.

Krediter och låneram

- räntekontokredit på 1 187 miljoner kronor 2013
- låneram för investeringar om 200 miljoner kronor samt
- kredit för fondhandeln på 9 000 miljoner kronor

Avgifter

att efterlevandepensionsavgiften sänks från och med år 2013 till 0,95 procent.

Tabellen nedan visar beräknat anslagsbehov för samtliga anslag som Pensionsmyndigheten disponerar.

Beräknat anslagsbehov för finansiering av Pensionsmyndighetens förvaltning samt för pensioner och pensionsrelaterade förmåner år 2013–2016.

Beloppen är uttryckta i löpande priser, 1000-tal kronor

	Pensions- myndighetens förslag till anslag 2013	Prognos 2014	Prognos 2015	Prognos 2016
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom				
1:1	Garantipension till ålderspension	17 575 040	16 558 000	16 308 600
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	14 015 485	13 500 100	13 160 300
1:3	Bostadstillägg till pensionärer*	7 511 700	7 395 500	7 222 500
1:4	Äldreförsörjningsstöd*	593 200	626 600	661 400
2:1	Pensionsmyndigheten	528 353	545 300	552 500
	Summa	40 223 778	38 625 500	37 905 300
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn				
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	934 888	877 800	883 200
1:7	Pensionsrätt för barnår	6 545 557	6 789 030	6 450 305
	Summa	7 480 445	7 666 830	7 333 505
	Totalt	47 704 223	46 292 330	44 753 093

*Förslaget till anslag för år 2013 förutsätter att tilläggsanslag beviljas 2012 i enlighet med vår begäran.

Samverkan mellan Pensionsmyndigheten och de berörda fackliga organisationerna har skett.

Budgetunderlaget har beslutats av Pensionsmyndighetens styrelse den 16 februari 2012. Deltagare har varit ordförande Bo Könberg, vice ordförande Kerstin Wigzell samt ledamöterna Joachim Berner, Thomas Rolén, Tomas Landeström, Pär Nygren och generaldirektör Katrin Westling Palm.

Dessutom har chefen för juridikavdelningen Thomas Norling, chefen för ledningsstaben Annika Sundén samt Johan Söderberg varit närvarande, den senare som föredragande.

Katrin Westling Palm

Johan Söderberg

Sändlista

- Arbetsgivarverket
- Ekonomistyrningsverket
- Finansdepartementet
- Riksdagens utredningstjänst
- Riksrevisionen
- Statskontoret

Innehåll

Utgångspunkter	10
Inriktning	11
Förvaltningskostnader och investeringsbehov	15
Förvaltningskostnader	15
Kostnader för lokaler	15
Finansiering av förvaltningskostnaderna	16
Fördelning av kostnader	16
Anslagsbehov	17
Anslagskredit på ramanslag	18
Förslag till låneram (7 kap 1 § budgetlagen)	18
Förslag till kredit på räntekonto i Riksgälden (7 kap 4 § budgetlagen)	18
Uppbyggnad av premiepensionssystemet	19
Särskild kredit för fondhandel (7 kap 6 § budgetlagen)	20
Avgiftsuttag ur AP-fonderna och Premiepensionsfonderna	20
Kostnader för administration av inkomst- och tilläggspension	21
Kostnader för administration av premiepension	21
Kostnader för myndigheter som ersätts från AP-fonderna och Premiepensionsfonderna	21
Försäkringsförmånerna – budgetförslag och långtidsbedömning	22
Inledning	22
Principer för Pensionsmyndighetens förslag till anslagsbelopp	22
Prognosunderlag	22
Kontaktpersoner	23
Prognoser för inkomstindex och balanstal	24
Följsamhetsindexering m.m.	26
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	28
1:1 Garantipension till ålderspension	28
Ändamål	28
Antaganden	28
Analys av 2011	28
Analys av 2012–2016	30
Känslighetsanalys	31
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	32
Ändamål	32
Antaganden	33
Analys av 2011	33
Analys av 2012–2016	33
Känslighetsanalys	34
Finansieringsutveckling	34
Förslag	35
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	36
Ändamål	36
Antaganden	36
Analys av 2011	36
Medelbelopp	37
Analys av 2012–2016	37

Medelbelopp	38
Känslighetsanalys.....	38
1:4 Äldreförsörjningsstöd.....	40
Ändamål	40
Antaganden.....	40
Analys av 2011	40
Medelbelopp	41
Analys av 2012–2016	41
Medelbelopp	42
Känslighetsanalys.....	43
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	44
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	44
Ändamål	44
Antaganden.....	44
Analys av 2011	44
Volym	44
Analys av 2012–2016	45
Känslighetsanalys.....	45
1:7 Pensionsrätt för barnår	46
Ändamål	46
Antaganden.....	46
Analys av 2011	46
Analys av 2012–2016	46
Känslighetsanalys.....	47
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.....	48
Inkomstpensionssystemet.....	48
Ändamål	48
Pensionsmyndigheten anser.....	49
Analys av 2011	49
Premiepensionssystemet.....	50
Ändamål	50
Analys av 2011	51
Prognos för inkomstgrundad ålderspension	52
Antaganden.....	52
Analys av 2012–2016	52
Känslighetsanalys.....	55
AP-fondernas inkomster och utgifter.....	57
Övriga pensioner	59
Frivillig pension.....	59
Försäkringen omfattar (alla fonder)	59
Sjömanspension	60

Bilaga 1 Sammanfattande tabeller över prognoserna

Bilaga 2 Utgifter inom socialförsäkringen m.m.

Bilaga 3 Månadsredovisning av prognoser för 2012

Bilaga 4 Jämförelse med den prognos som lämnades i januari 2012

Utgångspunkter

I den senaste budgetpropositionen skriver regeringen att Pensionsmyndighetens första verksamhetsår inneburit stora utmaningar med att få myndigheten på plats samtidigt som efterfrågan på myndighetens service och tjänster varit omfattande. Som utvecklingsområden ser regeringen hanteringen av bostadstillägget, tillgängligheten i kundservice och uppbyggnaden av kontrollverksamheten vilka kommer att följas noggrant. Vidare är det en prioriterad fråga att samla all information om pensioner på ett och samma ställe, Minpension, för att kunna ge en bättre och mer samlad bild.

Som i tidigare budgetunderlag utgår vi från vårt uppdrag där en av utgångspunkterna är att ålderspensioner utgör ett centralt statligt åtagande. Behovet av stabilitet i pensionssystemet och pensionärernas och pensionsspararnas behov av information och kunskap i pensionsfrågor talar för ett fortsatt fokus på dessa frågor. Grunden för vårt uppdrag är att administrationen av ålderspensionssystemet ska bedrivas med låga kostnader till nytta för pensionärer och pensionssparare och att informationsgivningen ska ge pensionsspararna goda möjligheter att bedöma sin samlade framtida pension och vad som påverkar den.

I föregående budgetunderlag beskrev vi inriktningen som att fortsätta satsningen på automatiseringar och effektiviseringar som på sikt leder till bättre service och lägre kostnader. Vi beskrev också att vi behövde hantera den senareläggning av effekterna från våra utvecklingsinsatser som vi kunde se, och de budgetmässiga konsekvenserna av detta. Inriktningen var också att bedriva vår verksamhet utan förstärkning av resurserna men att via återhållsam verksamhetsplanering i början av perioden kunna föra med oss anslagssparande till efterkommande år.

Vi har i vårt fortsatta arbete med att etablera myndigheten i huvudsak uppfyllt dessa inriktningar. Vi har fått bort balanser av ärenden i de flesta arbetsprocesser som rör handläggning, även om ytterligare åtgärder behöver vidtas när det gäller bostadstillägg till pensionärer och hanteringen av återkrav. Vi har byggt ut vår kundservice och förbättrat tillgängligheten. Inom dessa områden märks resultaten omedelbart hos dem vi är till för, det vill säga pensionärer och pensionssparare.

Genom den möjlighet till utökad överföring av anslagssparande som skapats kan vi fortsatt förstärka inom handläggningsprocesserna, framför allt inom bostadstillägg. Produktionsproblemen inom bostadstillägg avser såväl långa handläggningstider som en mycket stor mängd pågående ärenden. Dessutom har vi identifierat vissa kvalitetsproblem i handläggningen. För att komma till rätta med problemen pågår en mängd åtgärder som vi bedömer har en positiv effekt. Vi har bland annat sett över processen för styrning- och ledning, förbättrat och utökad kvalitetsuppföljningen och vi följer upp produktionen på ett tydligare sätt. Det dröjer dock ytterligare en tid innan produktionsläget för processen bostadstillägg är på en för oss acceptabel nivå.

Kvalitetsuppföljning utgör en viktig del i verksamhetsutvecklingen. Ett arbete har genomförts med att utforma en kontrollstruktur anpassad till Pensionsmyndighetens uppdrag och att säkerställa en systematisk kvalitetsuppföljning, med dokumentation av kontrollers utformning, genomförande och hantering. Genom att systematiskt utveckla kvalitetsarbetet får Pensionsmyndigheten ökade möjligheter att bedöma var kvalitetsbrister finns i verksamheten och möjlighet att ta ställning till vilka åtgärder som behöver vidtas.

Under våren 2012 ska Statskontoret och Försäkringskassan presentera sina respektive utredningar om kundmöten i hela landet, där utgångspunkten är medborgares och företags behov av service i samverkan. Försäkringskassan genomför en analys av

kundernas servicebehov och deras behov av fysiska möten. Statskontoret utreder frågan om myndigheters service i samverkan. Båda rapporterna ska lämnas i mitten av april. De långtgående konsekvenserna för Pensionsmyndigheten av utredningarna om kundmöten och servicesamverkan samt införandet av Statens servicecenter är i dagsläget av naturliga skäl inte kända.

Vidare bildas Statens servicecenter den första juni 2012 som successivt kommer påverka vår verksamhet redan från starten. Den nya myndighetens initiala tjänsteutbud, som ska utgöras av standardiserade tjänster i första hand inom det ekonomi- och personaladministrativa området, ska också kunna tillgodose enskilda myndigheters särskilda behov i syfte att skapa optimala förutsättningar för statsförvaltningen som helhet. En överenskommelse med vissa myndigheter, bland annat Pensionsmyndigheten, om anslutning under 2012 ska tas fram. Utgångspunkten ska vara att det inte ska kosta mer för Skatteverket och Försäkringskassan att köpa tjänster av Statens servicecenter jämfört med att utföra dem i egen regi såsom idag. Utgångspunkten för Pensionsmyndigheten bör därmed bli densamma, en kostnadsneutral lösning, eftersom vi köper merparten av dessa tjänster från Försäkringskassan idag.

Av utgångspunkterna som beskrivits ovan gör vi den sammantagna bedömningen att vi hanterar de inriktningar vi satte upp i föregående budgetunderlag och fortsätter därför på den anslagna vägen.

Inriktning

Under 2011 har vi bedrivit ett strategiarbete. En process som gått från en strategisk inriktning som styrelsen drog upp under våren, via våra strategiska dagar i slutet av maj, till fastställandet av Pensionsmyndighetens *strategiska plan* strax före midsommar.

Den strategiska inriktning som genomsyrat arbetet har utgjorts av följande punkter:

- Säkra våra långsiktiga mål Alltid rätt, Alltid i tid samt Kostnadseffektiv verksamhet
- automatisering utifrån händelsestyrda processer
- säkra kompetensförsörjning genom bland annat ”pensionsakademi”
- offensivt arbete med förenklingar i arbetssätt, regelverk, interna rutiner och informationshämtning
- minska beroendet till Försäkringskassan
- målgrupps- och individanpassad information utifrån ett privatekonomiskt perspektiv
- utökat externt samarbete – sourcing
- utökade webbtjänster.

Målen Alltid rätt, Alltid i tid och Kostnadseffektiv verksamhet ska alltid vara i fokus, det vill säga att vi har en snabb och korrekt handläggning till en så låg kostnad som möjligt. Det är av mycket stor vikt att vi nu och i framtiden säkrar denna bas i vår produktion.

Vi kan göra avsevärda förbättringar genom att automatisera de stora ärendeflödena och vår informationsinhämtning. En ökad automatiseringsgrad ger positiva effekter avseende handläggningstid och kostnadseffektivitet men kan även förebygga fel. Vi behöver

utveckla dagens förmånsinriktade processer till att i stället styras av pensionärens och pensionsspararens livshändelser.

Framöver är det nödvändigt att fokusera på att identifiera och ta hem effekter av rationaliseringar och automatiseringar för att skapa utrymme för vår inriktning. För att möta den kommande medelstilldelningen ligger det i vår plan att de förstärkningar inom handläggningen av bostadstillägg som vi sätter in under 2012, inte ska behövas efter årets slut. För ytterligare effektiviseringar behöver den lagändring om tillsvidarebeslut inom bostadstillägg som vi föreslagit införas. Slutliga kostnader för och effekterna av en sådan lagändring är beroende av val av lösning och detaljutformning av införande. Vad som står klart är emellertid att införandet, som bland annat innebär att vi ställer om våra handläggare till att arbeta med kontroller i stället för ansökningsärenden, kommer vara resurskrävande inledningsvis innan de administrativa effektiviseringarna erhålls.

Vi ska fortsätta föreslå regelförenklingar men vi behöver framför allt bli bättre på att effektivisera arbetssätt och tillämpning av såväl interna som externa regelverk. Vårt fokus bör ligga på områden som vi har stor möjlighet att påverka eller själva rår över.

I beräkningarna i budgetunderlaget är vi försiktiga med skattningen av effekthemtagningarna från våra utvecklingsinsatser. Den bedömning som görs är att effekthemtagningar som medför kostnadsbesparingar under budgetperioden uppgår till omkring 5 miljoner kronor per år.

Långsiktigt möjliggör rationaliseringseffekter en förflyttning av verksamhetens resurser från tidsödande hantering, datainsamling och administration till möten med pensionärer och pensionssparare samt till bättre styrning, analys, information och service.

Genom automatiseringar och annan verksamhetsutveckling får vi därmed ett skifte från en omfattande manuell handläggning av ”vanliga” ärenden till mer specialiserad handläggning och till informationsgivning. Bemötandefrågor blir allt viktigare i vårt arbete.

Nya generationer av pensionärer och pensionssparare ställer nya krav i nya kanaler. Vi måste bli bättre på att ta reda på vad det är den enskilde vill och bör veta utifrån dennes situation, det vill säga att både målgrupps- och individanpassa informationen. För de flesta räcker det med kort och enkel information om hur stor pensionen blir och om det är något man aktivt behöver göra. Ambitionen ska vara att pensionären och pensionsspararen får den information de behöver, varken mer eller mindre. För oss innebär det en tyngdpunktsförskjutning mot en mer individuell information för att få fler att förstå hela sin ekonomiska situation kopplat till pensionen. Denna inriktning innebär att vår information går mot det privatekonomiska perspektivet. Genom att utveckla bland annat våra webbtjänster kan vi väsentligt öka det värdeskapande kundmötet och den enskilde pensionären eller pensionsspararen kan få den information som behövs för att kunna fatta beslut om sin pension.

För att lyckas i vårt arbete är det viktigt att kompetensförsörjningen stödjer vår inriktning. Vi behöver såväl breddning av kompetens som specialisering. Detta gör vi genom en utvecklad internutbildning, en ”Pensionsakademi”, som också kan vara en kulturbärare.

Pensionsmyndigheten ska vara en utvecklande arbetsplats med kompetenta och engagerade medarbetare. Arbetet med kompetensförsörjning ska bedrivas utifrån verksamhetens behov och också bidra till att skapa engagemang och delaktighet hos medarbetarna. Alla medarbetare bör ges förutsättningar att utvecklas i arbetet, att förstå sin roll i helheten och ges möjlighet till samverkan och dialog. Ledarskapet är ett viktigt nyckelord i detta arbete men också satsningar på en medveten medarbetarroll. Såväl

chefer som medarbetare ska se sitt bidrag till verksamheten och se sin roll i skapandet av den gemensamma kulturen.

Det pågår ett arbete med att ta fram bemannings- och kompetensutvecklingsplaner. Syftet är att planera för att minska risken för övertalighet, effektivisera processerna för rekrytering och kompetensutveckling, samt få en översiktlig bild av eventuella gap när det gäller bemanning och kompetens. Konkret blir det en bemanningsplan på myndighetsnivå och en plan för kompetensutveckling som grundar sig på verksamhetens behov. Ambitionen är att även kunna ha ett mera långsiktigt fokus i detta arbete, för att kunna ta höjd för kommande behov, planera in om vi behöver tillfälliga eller permanenta resurser, kunna ta hänsyn till pensioneringar, och kunna planera in utveckling mera långsiktigt.

Vi ska vara riktigt bra på det vi gör, men vi ska också vara uppmärksamma på när det är mer effektivt att ta hjälp av andra. Vi behöver aktivt beakta möjligheten att köpa hela eller delar av tjänster externt som ett alternativ, såväl nya tjänster som befintliga.

En bättre avvägd sourcing, som gör att vi får ut önskade effekter, kräver att vi förbättrar vår kravställnings- och beställarkompetens. Vår inriktning är att satsa på kärnverksamheten och fortsätta samverka med andra statliga myndigheter för att få tjänster utförda när det gäller till exempel kundmöte.

Samtidigt behöver vi, för att komma vidare med automatiseringar och förbättrat IT-stöd, också öka vår självständighet. Detta innebär att vi ska ompröva vårt beroende till Försäkringskassan. Av en gemensam arbetsgrupp med Försäkringskassan ska alternativ när det gäller framtida samverkan mellan myndigheterna lyftas fram till diskussion. Detta rör främst tjänster inom IT-området vilka utgör över 90 procent av de kostnader på ca 374 miljoner som Pensionsmyndigheten budgeterat för samarbetet 2012. Följande huvudområden har identifierats där vägval för den fortsatta samverkan behöver övervägas:

- Utbetalning och fordringshantering
- delade system inom pensionstjänster (ärendehantering)
- unika system inom ärendehantering (kärnsystem)
- statistik.

Ett vägval är att samarbetet minskas eller avvecklas helt inom något område. Det innebär att vi köper en mindre del eller helt slutar köpa en tjänst. I praktiken innebär det att vi själva utvecklar tjänsten eller upphandlar den externt, men kan också innebära att Pensionsmyndigheten övertar verksamhet och/eller IT-personal från Försäkringskassan.

En annan väg att gå är att samarbetet utökas vilket kan innebära samarbete inom fler områden eller utökat tjänsteinnehåll. Det kan också medföra en större grad av samarbete inom utveckling och förvaltning.

Samarbetet kan även fortsätta i samma omfattning som nu och förbättras löpande om vi fortsätter att köpa i princip motsvarande tjänster som idag.

Det är inte rimligt att för alla huvudområden där samarbete sker idag ha en gemensam inriktning som ska gälla generellt. Vägval bör göras utifrån såväl verksamhetsmässiga som ekonomiska kriterier. Det kan finnas goda skäl att välja ett alternativ ur ett verksamhetsperspektiv, men att de ekonomiska konsekvenserna av detta är så omfattande

att alternativet ändå inte blir aktuellt. Kända effekter av stordriftsfördelar måste också vägas in.

En ytterligare aspekt i detta avseende är att de kostnader vi har hos Försäkringskassan för avskrivningar av IT-stöd för delar av vår kärnverksamhet minskar kraftigt de närmaste åren då flera av systemen blir slutavskrivna. Detta skapar visst utrymme för utveckling av ersättningssystem.

Sammanfattningsvis har budgetunderlaget följande inriktning:

- Vi hanterar våra uppdrag inom de ekonomiska ramar som regeringen satt upp
- Vi stabiliserar våra handläggningsprocesser för att skapa en effektiv administration och offensivt kunna utveckla våra kundmöten i alla kanaler
- Vi sänker våra handläggningskostnader och säkerställer effekthemtagningar för att skapa utrymme för ny- och vidareutveckling.

Förvaltningskostnader och investeringsbehov

Förvaltningskostnader

Tabellen visar Pensionsmyndighetens kostnader för förvaltning inklusive kostnader för samarbetet med Försäkringskassan.

Tabell 1. Förvaltningskostnader*. Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2012 års prisnivå.

	2011	2011	2012	2013	2014	2015
	Budget	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Personalkostnader	535 662	518 464	551 236	535 236	530 236	525 236
Lokalkostnader	47 174	45 661	46 380	41 380	42 380	43 380
Övriga driftskostnader	263 957	263 799	273 501	288 501	298 501	308 501
Samarbete med Försäkringskassan	410 500	398 280	373 876	337 876	324 876	304 876
Lokala Servicekontor	46 308	45 350	45 000	45 000	45 000	45 000
Avskrivningar och räntor	56 632	55 086	67 760	74 760	81 760	83 760
Totalt	1 360 233	1 326 640	1 357 754	1 322 754	1 322 754	1 310 754

*Kostnader exklusive räntor för uppbyggnaden av premiepensionssystemet m.m.

Tabellen över förvaltningskostnader visar att det sker en kostnadsminskning från budgeterade kostnader 2011 till beräknade kostnader 2015. Minskningen är ca 50 miljoner kronor eller drygt 3,5 procent.

Under 2012 görs extra satsningar för att komma tillrätta med handläggningen inom bostadstillägg. Detta gör att kostnadsposten personalkostnader når sin topp 2012 för att därefter vika av nedåt.

Av mer betydande förändringar som rör större kostnadsposter märks övriga driftkostnader, där bland annat IT-kostnaderna ingår, som ökar successivt under budgetperioden. Det sker delvis på grund av att lokalkostnaderna minskar och ersätts av övriga driftskostnader då vi övergår till att köpa datahallstjänster, men även genom att vi samtidigt ökar servicenivån genom så kallad parallell drift. Den IT-utveckling som bedrivs inom våra strategiska projekt beräknas även den leda till ökade drift- & förvaltningskostnader.

En kostnadspost som minskar kraftigt är samarbetet med Försäkringskassan. Orsaken är främst att kostnaderna för avskrivningar minskar då de stora IT-systemen vi har hos Försäkringskassan blir helt avskrivna under perioden. Vi gör bedömningen att kostnaderna för samarbetet planar ut från 2015 och därefter ligger på en relativt fast nivå med nuvarande omfattning av samarbetsöverenskommelsen.

Kostnader för lokaler

Som framgår av tabellen är lokalkostnader en relativt liten kostnadspost som dessutom bedöms minska under perioden.

Tabell 2. Kostnader för lokaler. Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2012 års prisnivå.

Kostnad	2011	2012	2013	2014	2015
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Hyseskontrakt	45 661	46 380	41 380	42 380	43 380
Totalt	45 661	46 380	41 380	42 380	43 380

Kostnader för lokaler för IT-drift på Regeringsgatan motsvarande ca 4 miljoner kronor bortfaller från 2013 eftersom vi i stället börjat köpa datahallstjänster. Vi ser dessutom

över lokalsituationen i Växjö vilket medför att nuvarande kostnadsbild bör kunna reduceras med 2 miljoner kronor från 2013. För åren 2013-2015 har vi i beräkningen tagit med att vi kan komma att behöva tillfälliga projektlokaler ”på stan” för vårt omfattande utvecklingsarbete uppgående till ca 1 miljon kronor årligen.

De långtidskontrakt som Pensionsmyndigheten tecknat eller övertagit i samband med myndighetsstarten börjar löpa ut under slutet av 2014 och kommer då att ses över. Det konjunktur- och marknadsläge avseende lokaler som då råder påverkar utgången av hyresförhandlingarna. I övrigt har vi i en genomförd utgiftsanalys dragit slutsatsen att det finns små möjligheter att påverka lokalkostnaderna. Vi återkommer med konsekvenserna av nya kontrakt i kommande budgetunderlag.

Finansiering av förvaltningskostnaderna

Förvaltningen vid Pensionsmyndigheten finansieras i huvudsak genom anslag, avgifter från Första – Fjärde AP-fonderna och avgifter från Premiepensionsfonderna. En mindre del av verksamheten finansieras från övriga fonder och övriga avgiftsintäkter.

Tabellen nedan avser den del av anslag och avgiftsinkomster som ska täcka Pensionsmyndighetens egna löpande förvaltningskostnader inklusive kostnader för tjänster tillhandahållna av Försäkringskassan. Amorteringar och räntor på skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet ingår inte här utan framgår av tabell 9.

Tabell 3. Finansiering av förvaltningskostnader. Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2012 års prisnivå.

	2011	2012	2013	2014	2015
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Anslag					
Förvaltningsanslag	536 948	549 441	524 746	523 482	517 898
Avgiftsinkomster					
AP-fonderna	506 483	519 818	506 884	504 267	496 589
Premiepensionsfonderna	277 161	284 485	287 113	290 995	292 256
Övriga inkomster					
Administration för fondförvaltare m.m.	1 672	2 500	2 500	2 500	2 500
Administrativ service (minpension.se)	1 461	1 510	1 510	1 510	1 510
Övrigt	2 915				
Summa	1 326 640	1 357 754	1 322 754	1 322 754	1 310 754

Fördelning av kostnader

Det inkomstgrundade ålderspensionssystemet ska bära sina egna kostnader. Det innebär att uttag görs från pensionsspararnas konton för att finansiera administrationen av inkomst-/tilläggspension och premiepension. Övriga pensionsprodukter, såsom exempelvis garantipension och bostadstillägg, finansieras via anslag på statsbudgeten.

Enligt vår modell¹ för att fördela kostnader mellan de tre finansieringskällorna belastar förvaltningskostnader så långt som möjligt omgående rätt finansieringskälla eftersom kostnader ofta kan härledas direkt till en specifik pensionsförmån via till exempel tidredovisning eller

¹ Vår modell för kostnadsfördelning beskrivs i detalj i promemorian *Pensionsmyndighetens fördelning av kostnader på de olika finansieringskällorna* (VER 2010-180) daterad 2010-04-14. Promemorian var redovisning av ett uppdrag i regleringsbrevet för 2010 och återrapporterades i samband med att framställan om avgiftsuttag avseende 2011 lämnades till regeringen. Själva modellen för kostnadsfördelningen tillämpas fortfarande. Underliggande beräkningsfaktorer såsom volym- och antalsuppgifter för fördelning och proportionering mellan olika verksamheter och förmåner uppdateras löpande.

kontering av fakturor. På detta sätt fördelas därmed den övervägande delen av verksamhetens kostnader. Den procentuella fördelning mot de olika finansieringskällorna som erhålls vid den direkta fördelningen används därefter för att fördela de resterande kostnaderna. Detta för att kostnadsfördelningen totalt ska spegla vår verksamhet på bästa sätt.

Under 2011 har fördelningen 40, 41 respektive 19 procent mellan anslag, AP-fonder och premiepensionssystemet tillämpats för fördelning av kostnader och vid prognosarbetet. Utfallet 2011 visar preliminärt på en förskjutning från AP-fondsfinansiering dels mot anslaget men framför allt mot finansiering via premiepensionssystemet. Detta kan förklaras med att en stor del av verksamheten under året varit inriktad på att komma till rätta med den helt anslagsfinansierade hanteringen av bostadstillägg samtidigt som kostnaderna för avskrivningar av AP-fondsfinansierade IT-stöd minskat. Efter ytterligare analys av utfallet 2011 kommer nya procentsatser för fördelning fastställas. Dessa procentsatser används sedan framåt för kostnadsfördelning och i prognosarbete.

Trenden vad gäller kostnadsfördelningen de kommande åren pekar fortsatt mot att AP-fondernas andel av finansieringen minskar några procentenheter på bekostnad av framför allt premiepensionssystemet. Detta återspeglas i beräkningarna i budgetunderlaget. Den huvudsakliga anledningen till detta är att avskrivningarna hos Försäkringskassan av de pensionssystem som togs fram i samband med pensionsreformen, som till övervägande del finansieras via AP-fonderna, blir i stort sett slutavskrivna under budgetperioden samtidigt som våra egenutvecklade IT-stöd, inklusive driften av dessa, bedöms successivt komma att belasta samtliga finansieringskällor med en mer jämn fördelning. För närvarande finns ingen nyinvestering inplanerad för att ersätta de IT-stöd som kommer att slutavskrivas under perioden och som då är 10 år. En eventuell utveckling av sådana ersättningssystem kan påverka kostnadsfördelningen.

Anslagsbehov

Förvaltningsanslaget ska täcka den del av administrationen som avser de anslagsfinansierade förmånerna, i huvudsak garantipension, bostadstillägg och efterlevandepensioner.

Tabell 4. Förvaltningsanslag - Översikt/behov. Beloppen anges i löpande priser.

	2011	2012	2013	2014	2015
Anslag (beslutat/BP)	566 038	527 712	528 152	538 088	551 303
Anslagsbehållning att disponera	17 850	28 302	6 573	0	0
S:a tillgängliga medel	583 888	556 014	534 725	538 088	551 303
Utfall/prognos	536 948	549 441	534 926	545 271	552 510
Över/underskott	46 940	6 573	-201	-7 183	-1 207

Av tabellen framgår bland annat att Pensionsmyndighetens behov av anslag 2013 uppgår till ca 535 miljoner kronor i löpande priser. Beloppet ligger väl i nivå med regeringens beräkningar i den senaste budgetpropositionen. Vår bedömning är att vi via en aktiv verksamhetsplanering och uppföljning kan hantera verksamheten inom uppsatta anslagsramar under hela budgetperioden.

Anslagskredit på ramanslag

Pensionsmyndigheten ska lämna förslag till anslagskreditens storlek under de år budgetunderlaget avser. Vi föreslår en årlig anslagskredit motsvarande 3 % av förvaltningsanslaget.

Tabell 5. Förslag till anslagskredit. Beloppen anges i löpande priser.

	2011	2012	2013	2014	2015
	Beslutad	Beslutad	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Anslagskredit (3 %)	16 981	15 831	15 845	16 143	16 539
Summa	16 981	15 831	15 845	16 143	16 539

Förslag till låneram (7 kap 1 § budgetlagen)

Pensionsmyndigheten avsätter årligen knappt 100 miljoner kronor som en ram för strategiskt utvecklingsarbete. För närvarande bedömer vi att ungefär hälften används för att bygga immateriella tillgångar, och därmed lånefinansieras, och resterande avser utveckling som kostnadsförs direkt.

Tabell 6. Förslag till låneram. Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2012 års prisnivå.

	2011	2012	2013	2014	2015
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
IB lån i RGK	146 885	146 300	146 512	157 512	161 512
Beräknad nyupplåning för investeringar					
Immateriella anläggningstillgångar	32 877	45 561	55 000	55 000	55 000
Materiella anläggningstillgångar	13 301	22 415	30 000	30 000	30 000
Beräknad amortering	46 763	67 764	74 000	81 000	83 000
UB lån i RGK	146 300	146 512	157 512	161 512	163 512
Beslutad/föreslagen låneram	190 000	215 000	200 000	200 000	200 000
Beräknad ränteutgift	2 227	2 928	4 408	4 785	4 875
Ränteantagande för nyupplåning		2,00%	2,90%	3,00%	3,00%

Utöver våra egna investeringar i IT-stöd finns i samarbetet med Försäkringskassan en utvecklingsram uppgående till ca 30 miljoner kronor årligen för utvecklingsarbete inom Försäkringskassan. Detta utvecklingsarbete avser nästan enbart systemutveckling som resulterar i immateriella tillgångar. Dessa tillgångar, inklusive tillhörande lån finns hos Försäkringskassan.

I samband med att det nya allmänna pensionssystemet infördes investerades runt sekelskiftet över 1 miljarder kronor i nya IT-stöd för att hantera beräkning, handläggning och utbetalning av pensioner och pensionsrelaterade förmåner. I dagsläget finns ingen nyinvestering inplanerad för att ersätta dessa IT-stöd som kommer att slutavskrivas under perioden eftersom de då skrivits av under tio år. En eventuell nyutveckling av sådana ersättningsystem skulle givetvis påverka kostnaderna på sikt. Detta är en fråga som för närvarande utreds.

Förslag till kredit på räntekonto i Riksgälden (7 kap 4 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens räntekontokredit är avsedd för såväl skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet som kreditutrymme för förvaltningskostnader.

För förvaltningskostnaderna rör det dels medel från förvaltningsanslaget och från AP-fonderna som tillförs räntekontot med en tolfedel varje månad och dels medel från

Premiepensionsfonderna som tillförs räntekontot i samband med avgiftsuttaget i april varje år.

För förvaltningsanslag och AP-fondsmedel gör vi bedömningen att det behövs en räntekontokredit som uppgår till 10 procent av medlen. Dessa delar av krediten används endast vid behov.

För att finansiera premiepensionsdelen av förvaltningskostnaderna² fram till dess att avgiftsuttaget görs från premiepensionsspararnas konton i april månad behövs kredit motsvarande 4 månaders förvaltningskostnad för premiepensionen.

Förvaltningskostnader som finansieras via premiepensionssystemet ökar belastningen av den ackumulerade räntekontokrediten med knappt 25 miljoner kronor månatligen fram till den månad då det faktiska avgiftsuttaget görs från premiepensionsspararnas konton.

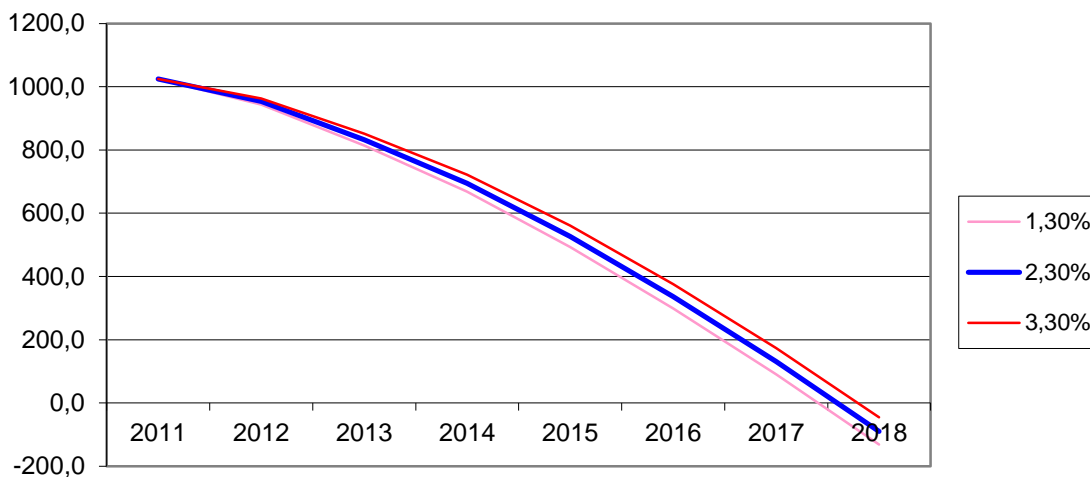
Utöver krediten avseende medlen för förvaltningskostnader belastas krediten löpande med skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet fram till dess att skulden är återbetald.

Uppbyggnad av premiepensionssystemet

Skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet ska amorteras på ett rättvist sätt mellan generationerna och vara återbetald 2018. Som underlag för detta finns en modell där beräknade avgifter matchar kostnader och amorteringar. Storleken på de årliga amorteringarna är främst beroende på värdet på pensionsspararnas tillgångar.

Nedan redovisas den ackumulerade skulden till Riksgälden avseende räntekontokredit vid utgången av respektive år till den del den avser uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Utveckling skuld premiepension

De tre kurvorna i diagrammet illustrerar ackumulerad skuld vid olika antaganden om räntans storlek.

Förslag till kredit på räntekonto i Riksgälden framgår av följande tabell.

² Administrationskostnad, räntor på skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet samt ersättning till andra myndigheter för administrationskostnader.

Tabell 7. Förslag till räntekontokredit. Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2012 års prisnivå.

	2011	2012	2013	2014	2015
		Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Premiepensionssystemet, skuld för uppbyggnad	1 172 389	1 023 535	904 926	772 703	614 176
Premiepensionssystemet, administrationskostnad		96 165	97 041	98 335	98 755
Premiepensionssystemet, räntor		7 494	6 635	5 563	4 362
Premiepensionssystemet, ersättning till andra myndigheter		19 819	19 118	19 118	19 118
Anslag, administrationskostnad		54 944	52 475	52 348	51 790
AP-fonder, administrationskostnad		51 982	50 688	50 427	49 659
Beräknat maximalt nyttjande av räntekontokredit		1 253 938	1 130 883	998 493	837 860
Beslutad/föreslagen* räntekontokredit	1 252 683	1 295 000	1 187 427	1 048 418	879 753

*Föreslagen räntekontokredit utgörs av beräknat maximalt utnyttjande ökat med 5 procent

Särskild kredit för fondhandel (7 kap 6 § budgetlagen)

För att klara likviditetsbehovet i fondhandeln behövs en särskild kredit. Bedömningen för 2013 är att krediten ska ligga kvar på 2012 års nivå, det vill säga 9 000 miljoner kronor.

Under 2011 har krediten som mest utnyttjats under en enskild dag med ca 7 225 miljoner kronor (2011-10-21).

Behovet av den särskilda krediten är beroende av antalet fondbyten, pensionsspararnas genomsnittliga behållning och i vilka fonder som handel sker. Nyttjandet av kreditramen har ökat successivt över åren. Orsaken till detta är i första hand de så kallade förvaltningsbolag som kommit in på marknaden och genomfört ett stort antal fondbyten för pensionssparares räkning vid ett och samma tillfälle vilket medför stora belastningar på krediten, men även att det totala förvaltade kapital som kan bli föremål för fondbyten successivt ökar. Även om förvaltningsbolagens möjlighet att genomföra många samtidiga fondbyten för sina kunder via så kallade robotinskjutningar stoppats sedan den 1 december 2011 kan fortfarande stor belastning av krediten komma att förekomma. Historiskt har det visat sig att då osäkerhet råder på finansmarknaden, till exempel vid kraftig börsnedgång, ökar fondbytena och därmed belastningen av krediten oavsett om förvaltningsbolag är inblandade eller inte. Den rådande skuldskrisen inom EU bidrar också till att krediten bör ligga på en fortsatt hög nivå. Dessutom kan det behöva finnas en viss beredskap för att besluta om höjd kredit i sådana lägen med extrem handel.

På lång sikt, i takt med att premiepensionssystemet växer, kan det finnas behov av att öka den särskilda krediten. Innan vi föreslår en sådan ökning vill vi dra erfarenhet av hur de stoppade robotinskjutningarna påverkar likviditetsbehovet 2012.

Tabell 8. Särskild kredit för fondhandel. Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2012 års prisnivå.

	2011	2012	2013	2014	2015
	Beslutad	Beslutad	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Särskild kredit	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Summa	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000

Avgiftsuttag ur AP-fonderna och Premiepensionsfonderna

Enligt socialförsäkringsbalken ska kostnaderna för förvaltningen av inkomstpension och tilläggspension finansieras inom försäkringen för dessa förmåner. Kostnaderna för skötsel av premiepensionssystemet ska täckas genom avgifter som dras från pensionsspararnas premiepensionskonton.

I instruktionen för Pensionsmyndigheten anges att Pensionsmyndigheten varje år ska lämna en samlad redogörelse och en framställan om ersättning för administrationen av inkomstpension, tilläggspension och premiepension. Redogörelsen ska innefatta de

Datum 2012-02-22
Dok.bet.
Version 1.0
Dnr/Ref. VER 2012-1

kostnader som berörda myndigheter har haft för administrationen av ålderspensionssystemet. Berörda myndigheter är Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

Pensionsmyndigheten lämnar en samlad redogörelse dels i budgetunderlaget och dels i den framställan som lämnas till regeringen senast den 15 maj årligen.

Kostnader för administration av inkomst- och tilläggspension
 Beträffande Pensionsmyndigheten så avser uppgifterna i tabellen nedan beräknade kostnader avseende administrationen. För Pensionsmyndighetens del regleras avgiftsuttaget mot kostnadsutfallet med två års förskjutning.

Tabell 9. Kostnader AP-fonderna. Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2012 års prisnivå.

	2011	2012	2013	2014	2015
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Pensionsmyndigheten	506 483	519 818	506 884	504 267	496 589
Skatteverket	366 109	370 139	358 358	358 358	358 358
Kronofogdemyndigheten	10 646	10 376	8 706	8 706	8 706
Summa	883 238	900 333	873 948	871 330	863 653

Kostnader för administration av premiepension

I Pensionsmyndighetens kostnader nedan ingår amortering och ränta avseende skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Tabell 10. Kostnader premiepensionsfonderna. Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2012 års prisnivå.

	2011	2012	2013	2014	2015
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Pensionsmyndigheten	386 488	376 686	429 906	447 432	475 881
Skatteverket	57 205	57 834	55 993	55 993	55 993
Kronofogdemyndigheten	1 664	1 622	1 360	1 360	1 360
Summa	445 357	436 142	487 259	504 786	533 235

Kostnader för myndigheter som ersätts från AP-fonderna och
 Premiepensionsfonderna

Tabell 11. Kostnader myndigheter. Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2012 års prisnivå.

	2011	2012	2013	2014	2015
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Pensionsmyndigheten	892 971	896 504	936 790	951 699	972 470
Varav AP-fonderna	506 483	519 818	506 884	504 267	496 589
Varav Premiepensionsfonderna	386 488	376 686	429 906	447 432	475 881
Skatteverket	423 314	427 973	414 351	414 351	414 351
Varav AP-fonderna	366 109	370 139	358 358	358 358	358 358
Varav Premiepensionsfonderna	57 205	57 834	55 993	55 993	55 993
Kronofogdemyndigheten	12 310	11 998	10 066	10 066	10 066
Varav AP-fonderna	10 646	10 376	8 706	8 706	8 706
Varav Premiepensionsfonderna	1 664	1 622	1 360	1 360	1 360

*För 2012 avser beloppen beslutad ersättning från Första-Fjärde AP-fonderna för Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

Försäkringsförmånerna – budgetförslag och långtidsbedömning

Inledning

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2012 ska Pensionsmyndigheten redovisa utgiftsprognoser för 2012 – 2016 i Hermes. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognoserna ska redovisas. Prognoserna ska lämnas i löpande priser. Följande ska redovisas den 22 februari för sakanslagen:

- ❑ belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad,
- ❑ prognoser för 2012 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten, redovisat totalt samt fördelat per månad,
- ❑ beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2013 – 2016
- ❑ prognoser för balanstalet för 2013 – 2016,
- ❑ prognoser för inkomstindex för 2013 – 2016,
- ❑ förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser,
- ❑ beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller.

I denna del av budgetunderlaget redovisas prognoser för Pensionsmyndighetens sakanslag inom utgiftsområdena 11 och 12 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Dessutom redovisas prognoser för balanstalet och inkomstindex i ett eget avsnitt.

En sammanfattande tabell över anslagsuppföljningen inkluderande jämförelse med statsbudgeten redovisas i bilaga 1. Utvecklingen av antal förmånstagare, antal utbetalningar och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 2. Månadsfördelade prognoser för år 2012 redovisas i bilaga 3. I bilaga 4 redovisas en jämförelse mellan prognoserna i detta budgetunderlag och de prognoser som lämnades till regeringen i januari 2012.

Principer för Pensionsmyndighetens förslag till anslagsbelopp
Pensionsmyndigheten har i beräkningarna av förslag till anslagsbelopp antagit att inget anslagssparande får föras över mellan åren 2012 och 2013.

Högsta tillåtna anslagskredit för budgetåret 2012 för respektive anslagspost framgår av regleringsbrevet. För de anslagsposter som prognostiseras utnyttja anslagskrediten under 2012 överförs därför ett negativt överföringsbelopp från år 2012 till år 2013. Vid beräkningen av anslagsbehov har vi beaktat ingående överföringsbelopp. Vårt förslag till anslagsbelopp för 2013 är summan av prognostiserad utgift och ingående överföringsbelopp (med omvänt tecken).

För anslagen 11.1:3, Bostadstillägg till pensionärer och 11.1:4, Äldreförsörjningsstöd har Pensionsmyndigheten vid beräkningen av anslagsbehov utgått från att tilläggsanslag beviljas för 2012. Om regeringen väljer att istället utöka anslagskrediten för 2012 blir anslagsbehovet för 2013 högre än vad som anges i tabellen i bilaga 1.

Prognosunderlag

Pensionsmyndigheten strävar efter att i alla prognossammanhang utnyttja det mest aktuella dataunderlag som finns tillgängligt och har tillräckligt hög kvalitet. Eftersom en viss eftersläpning föreligger i statistiken innebär detta för föreliggande rapport att material för januari i största möjliga utsträckning har använts. Preliminära ekonomiska

uppgifter för januari 2012 har dock inte varit tillgängliga förrän i mitten på februari innevarande år och har därför inte kunnat beaktas i beräkningarna. Det ekonomiska utfallet för år 2011 har beaktats för samtliga anslag.

Hänsyn har tagits till kända regeländringar och lagda propositioner med lagförslag. Däremot har hänsyn inte tagits till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom det då inte finns underlag för beräkningar.

De makroekonomiska antaganden om löneutveckling, prisbasbelopp med mera som använts i beräkningarna anges i bilaga 2. Dessa antaganden har erhållits från Konjunkturinstitutet (KI) den 21 december 2011. Till beräkningarna har vidare SCB:s befolkningsprognos från år 2011 använts.

En osäker faktor som påverkar utgifterna påtagligt kommande år är balanstalets utveckling. Osäkerheten beror bland annat på svårigheterna att bedöma börsutvecklingen och därmed också hur AP-fonderna kommer att utvecklas. Pensionsmyndigheten väljer därför att presentera tre alternativa beräkningar för balanstalet och därmed också balansindex.

Hur de olika makroekonomiska förutsättningarna påverkar utgifterna redovisas under respektive anslag. Där redovisas även hur förändrade antaganden kan påverka utgiftsprognoserna i olika riktning.

Kontaktpersoner

Anslag	Kontaktperson
Prognoser för inkomstindex och balanstal	Stefan Granbom, Hans Karlsson
11.1:1 Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
11.1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	Hans Karlsson
11.1:3 Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
11.1:4 Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
11:2:1 Pensionsmyndigheten	Johan Söderberg
12.1:5 Barnpensioner och efterlevandestöd	Hans Karlsson
12.1:7 Pensionsrätt för barnår	Nils Holmgren
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	Hans Karlsson

Samtliga kan nås på telefon 0771-771 771

Prognoser för inkomstindex och balanstal

Enligt regleringsbrevet avseende Pensionsmyndigheten ska prognoser lämnas för balans-talet och inkomstindex för 2013 – 2016.

Inkomstindex för ett år baseras på de senaste tre årens genomsnittliga realinkomst-utveckling samt förändringen av konsumentprisindex mellan juni året innan och juni två år innan. Pensionsgrundande inkomster som överstiger 0,423 prisbasbelopp ingår för individer som är mellan 16-64 års ålder.

Inkomstindex år 2011 var 142,34 och år 2012 är inkomstindex 149,32, en ökning med 4,9 procent. Pensionsmyndighetens prognos för inkomstindex redovisas nedan. Prognosen baseras på Konjunkturinstitutets prognoser för den ekonomiska utvecklingen. Den antagandebild som använts i prognoserna finns i bilaga 2.

Prognos PGI

	Utfall			Prognos					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Summa PGI (miljarder kronor)	1249	1302	1305	1340	1406	1454	1504	1566	1632
Procentuell utveckling	4,9	4,3	0,3	2,6	5,0	3,4	3,4	4,1	4,2
Antal med PGI (tusental)	5075	5081	4992	5047	5077	5077	5087	5117	5157
Förändring (tusental)	+36	+6	-89	+55	+30	0	+10	+30	+40
Snittinkomst (tusental kronor)	246	256	261	265	277	286	296	306	317
Procentuell utveckling	4,1	4,1	2,1	1,5	4,4	3,8	3,2	3,5	3,4

Utvecklingen av antalet personer i åldern 16-24 som arbetar och som når över inkomsten på 0,423 prisbasbelopp per år har betydelse för antalet med pensionsgrundande inkomst. Antalet med pensionsgrundande inkomst för de som är äldre förändras inte så mycket år från år. Under lågkonjunkturen 2009 sjönk antalet med pensionsgrundande inkomst mellan 16-24 år relativt kraftigt. Det beräknas ha blivit en rekyl 2010. AKU-siffror för antalet sysselsatta i åldern 15-24 tyder också på en relativt kraftig ökning. För 2011 beräknas antalet ha ökat något och för 2012 beräknas antalet vara oförändrat. För åren därefter beräknas antalet fortsätta öka något.

Summa PGI styrs dels av lönesummautvecklingen men till viss del även av prisbasbeloppets utveckling eftersom det påverkar socialförsäkringar m.m.

Prognos inkomstindex och dess delar

	Fastställda inkomstindex						Prognos			
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Real inkomst- utveckling, tre års snitt	1,8	2,1	1,6	1,3	1,0	1,5	1,5	1,9	2,0	1,4
Prisförändring, juni t-1 – juni t-2	1,5	1,9	4,3	-0,8	0,9	2,7	1,1	1,5	1,9	2,3
Korrigerig av tidigare prognoser	-0,1	0,4	0,2	-0,2	-0,0	0,5				
Förändring av inkomstindex	3,2	4,5	6,2	0,3	1,9	4,9	2,7	3,4	3,9	3,8
Inkomstindex, ny prognos	125,57	131,18	139,26	139,74	142,34	149,32	153,39	158,61	164,79	171,02
Inkomstindex, föregående prognos							153,39	158,61	164,79	171,02

Beräkningen av *balanstalet* baseras på samma antaganden som utgiftsprognoserna. Balanstalet består av tre komponenter, avgiftstillgång, AP-fonderna (treårigt medelvärde) samt pensionsskuld. En prognos för socialavgifter ingår vid prognosen över avgiftstillgången medan en prognos för pensionsutbetalningar är ett underlag till prognosen för pensionsskulden. Prognosen över AP-fonderna baseras på såväl prognosen för socialavgifter som prognosen för pensionsutbetalningar.

Ett antagande har gjorts för utvecklingen av aktiekurserna i Sverige och övriga länder som AP-fonden har medel placerade i, främst USA och EU-länder. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Antagandet bör dock inte betraktas som en prognos eftersom det är behäftat med mycket stor osäkerhet, utan ska ses som ett beräkningsantagande. Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar prognosen.

Tabellen nedan redovisar de antaganden som gjorts för kursutvecklingen 2012 – 2014, balanstalet för 2012 samt en prognos för balanstalet för 2013 – 2016. Prognostiserat balanstal för 2013 baseras på preliminärt utfall 2011. Något antagande om kursutvecklingen 2015 och 2016 behöver inte göras eftersom balanstalet för år 2016 baseras på utfallet för år 2014. I tabellen redovisas också balansindex för 2011 och 2012 och en prognos för balansindex 2013 – 2016.

Det alternativ som benämns huvudalternativ har legat till grund för beräkningen av balansindex och därmed också utgiftsprognoserna för inkomstgrundad ålderspension, garantipension, änkepension och BTP.

	2012	2013	2014	2015	2016
Aktiekursernas utveckling, %					
Huvudalternativ	+5,0	+5,0	+5,0		
Optimistiskt alternativ	+15,0	+15,0	+15,0		
Pessimistiskt alternativ	-5,0	-5,0	-5,0		
Balanstalet, utfall och prognos					
Huvudalternativ	1,0024	1,0198	0,9902	0,9932	0,9954
Optimistiskt alternativ	1,0024	1,0198	0,9923	0,9982	1,0029
Pessimistiskt alternativ	1,0024	1,0198	0,9881	0,9883	0,9883
Balansindex, huvudalternativ	140,45	147,13	150,65	155,46	160,60

Balanstalet för år 2013 beräknas således bli 1,0198. Åren 2014 – 2016 beräknas balanstalet bli lägre än 1,0 igen med undantag för år 2016 i det optimistiska alternativet.

Att balanstalet beräknas bli högre än 1,0 år 2013 innebär att pensionerna detta år blir uppräknade med mer än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen, dvs. förändringen av inkomstindex med avdrag för 1,6 procentenheter. De år då balanstalet blir lägre än 1,0 räknas pensionerna upp med mindre än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen.

Jämfört med anslagsuppföljningen i januari har balanstalen för 2013 – 2016 sänkts marginellt.

Tabellen som följer visar de komponenter som ingår i balanstalet och en jämförelse med föregående prognos.

		Avgifts- tillgång	AP- fonderna ¹	Summa tillgångar	Pensionsskuld	Balanstal
2013	<i>Beräknat utfall</i>	6 827 772	864 847	7 692 619	7 543 262	1,0198
	<i>Föregående prognos</i>	6 827 772	865 002	7 692 774	7 542 784	1,0199
2014	<i>Ny prognos</i>	6 964 126	892 289	7 856 415	7 933 854	0,9902
	<i>Föregående prognos</i>	6 963 923	892 643	7 856 566	7 932 713	0,9904
2015	<i>Ny prognos</i>	7 224 798	902 349	8 127 147	8 182 786	0,9932
	<i>Föregående prognos</i>	7 223 862	902 942	8 126 804	8 181 528	0,9933
2016	<i>Ny prognos</i>	7 449 694	925 918	8 375 612	8 414 444	0,9954
	<i>Föregående prognos</i>	7 449 095	926 642	8 375 737	8 413 081	0,9956

¹medelvärde för tre år

Följsamhetsindexering m.m.

Alla inkomstpensioner samt tilläggspensioner efter 65 års ålder är följsamhetsindexerade. Detta innebär att pensionerna räknas om vid varje årsskifte med förändringen av inkomstindex efter ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett så kallat balansindex i stället för inkomstindex.

Den relativt låga ökningen av inkomstindex samt balanseringen medförde att tilläggspensionerna över 65 år och inkomstpensionerna indexerades ned med 4,3 procent år 2011. I år har dessa pensioner räknats upp med 3,5 procent och år 2013 beräknas de bli uppräknade med 3,1 procent. Även för åren därefter beräknas pensionerna bli uppräknade nominellt med någon eller några procent. Genom att räkna bort effekten av förändringen av prisbasbeloppet kan "real" förändring av inkomstpensionerna beräknas. Inkomstpensionerna beräknas minska "real" åren 2014 – 2016 men öka 2012 och 2013.

Tabellen nedan visar effekten av följsamhetsindexeringen 2011 – 2016 enligt huvudalternativet ovan. Förändringen för inkomstpension gäller också tilläggspension över 65 år.

	2012	2013	2014	2015	2016
Förändring av inkomstindex, %	+4,9	+2,7	+3,4	+3,9	+3,8
Balanseringseffekt	+0,2	+2,0	-1,0	-0,7	-0,5
Förändring av balansindex, %	+5,2	+4,8	+2,4	+3,2	+3,3
Nominell förändring av inkomstpensionerna, %	+3,5	+3,1	+0,8	+1,6	+1,7
"Real" förändring av inkomstpensionerna, %	+0,7	+1,9	-0,8	-0,4	-0,7

De negativa balanseringarna i inkomst-/tilläggspensionssystemet 2010 – 2011 har medfört att den ackumulerade indexeringen understiger den som inkomstindex anger. Enligt beräkningarna kommer inte indexeringen att återställas under prognosperioden fram till 2016. Balanseringsreglerna beräknas dock bidra med ett positivt tillskott till indexeringen åren 2012 – 2013 vilket påverkar t.ex. inkomstpension, tilläggspension och garantipension. Sänkningen av den inkomstgrundade pensionen 2010 – 2011 höjer garantipensionen för dem som har både inkomstgrundad pension och garantipension. När inkomstpensionen sänks tillkommer det även en del nya "garantipensionärer" som nu hamnar under brytpunkten för garantipension. De får dock låga belopp i garantipension. Balanseringen har därför en höjande effekt på utgifterna för garantipension och även BTP. Vissa änkepensioner påverkas också av balanseringen.

Prisbasbeloppet beräknas öka under åren 2011 – 2016. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån för garantipension till ålderspension, garantipensioner till efterlevandepension, äldreförsörjningsstöd, efterlevandestöd samt tilläggspension före 65 års ålder. Inkomstindex ökar också under denna period. Det påverkar inkomstgrundade efterlevandepensioner inklusive barnpensioner. Höjningen av inkomstindex höjer också pensionsrätten för barnår.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

1:1 Garantipension till ålderspension

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2011	2012	2013	2014	2015	2016
18 485 044 ¹	18 040 800	17 097 400	16 558 000	16 308 600	16 177 300

¹Utfall

Pensionsmyndighetens förslag till anslag för 2013 och i förekommande fall tilläggsanslag för 2012 redovisas i hemställan.

Ändamål

Från anslaget bekostas främst garantipension till ålderspension samt särskilt pensionstillägg för långvarig vård av sjukt och handikappat barn.

Garantipension beviljas till ålderspensionärer som är 65 år eller äldre och som saknar inkomstgrundad pension eller har låg inkomstgrundad pension.

Garantipensionen beräknas på olika sätt beroende på om ålderspensionären är född före 1938 eller efter 1937. Olika nivåer gäller dessutom för gifta och ogifta ålderspensionärer. Garantipensionen minskas eller försvinner helt om ålderspensionären uppbär inkomstgrundad pension. Andra faktorer som påverkar garantipensionens storlek är till exempel om uttaget avser hel eller partiell ålderspension och antalet år som pensionären har varit bosatt i Sverige. Även eventuell tjänstepension påverkar garantipensionen för de pensionärer som är födda 1937 eller tidigare.

Maximal garantipension för en ogift ålderspensionär som är född 1938 eller senare är 2,13 prisbasbelopp. För en gift ålderspensionär som är född 1938 eller senare är basnivån 1,9 prisbasbelopp. Maximal garantipension för pensionärer som är födda 1937 eller tidigare är 2,1814 prisbasbelopp för ogifta och 1,9434 prisbasbelopp för gifta.

Särskilt pensionstillägg utges till en ålderspensionär som har vårdat sjukt eller handikappat barn under minst sex år och därmed avstått från förvärvsarbete. Maximalt tillägg är 50 procent av prisbasbeloppet för den som börjar ta ut tillägget vid 65 års ålder.

Hustrutillägg, som också finansieras från anslaget, är under avveckling. Utgifterna understiger numer en halv miljon kronor per år.

Anslaget finansieras helt med statliga medel.

Antaganden

De antaganden som används vid beräkningarna är utveckling av prisbasbeloppet, inkomstindex/balansindex samt SCB:s befolkningsprognos.

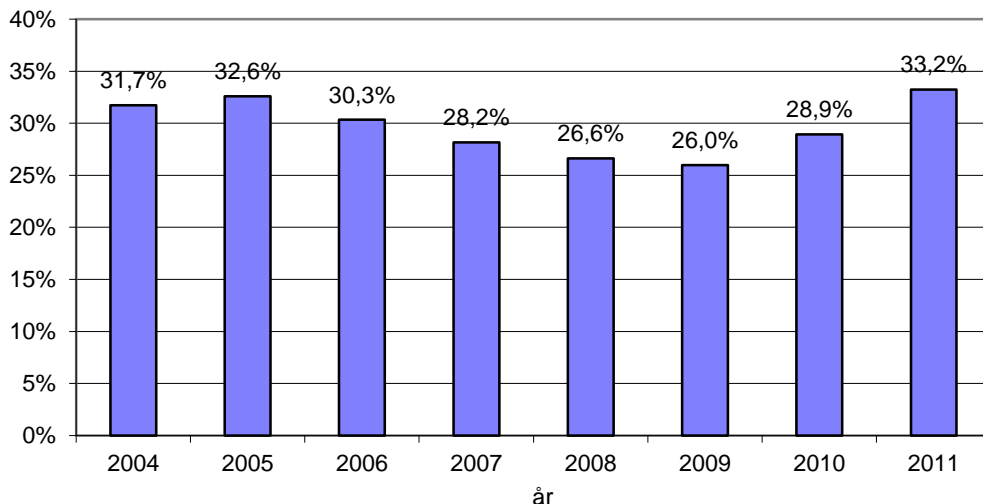
Analys av 2011

Anslagsbelastningen år 2011 blev 18 485 miljoner kronor varav 13 515 miljoner kronor avser garantipension till pensionärer som är födda 1937 eller tidigare, 4 955 miljoner kronor avser garantipension till ålderspensionärer som är födda 1938 eller senare och 14 miljoner kronor avser särskilt pensionstillägg.

Antalet garantipensioner vid mitten av året var ungefär 817 000 (771 000 år 2010), varav drygt 305 000 avser ålderspensionärer födda 1938 eller senare. Antalet som enbart har garantipension och ingen inkomstgrundad pension var 104 000 personer i december 2011 (112 000 år 2010). Andelen gifta/sambo bland garantipensionärer var 41 procent, vilket leder till ett lägre belopp i garantipension jämfört med ogifta.

Andelen 65-åringar med garantipension har minskat fram till år 2009. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Det har också varit en relativt god utveckling av inkomstpensionen fram till 2009. Under 2010 och 2011 ökade dock andelen eftersom inkomstpensionen sänktes. Fler personer hamnade då under brytpunkten för att få garantipension. Under 2012 kommer andelen sjunka bland annat beroende på att inkomst-/tilläggs pensionen indexeras upp mer jämfört med garantipensionen (3,5 respektive 2,8 procent).

Andel 65-åringar med garantipension i befolkningen (december)

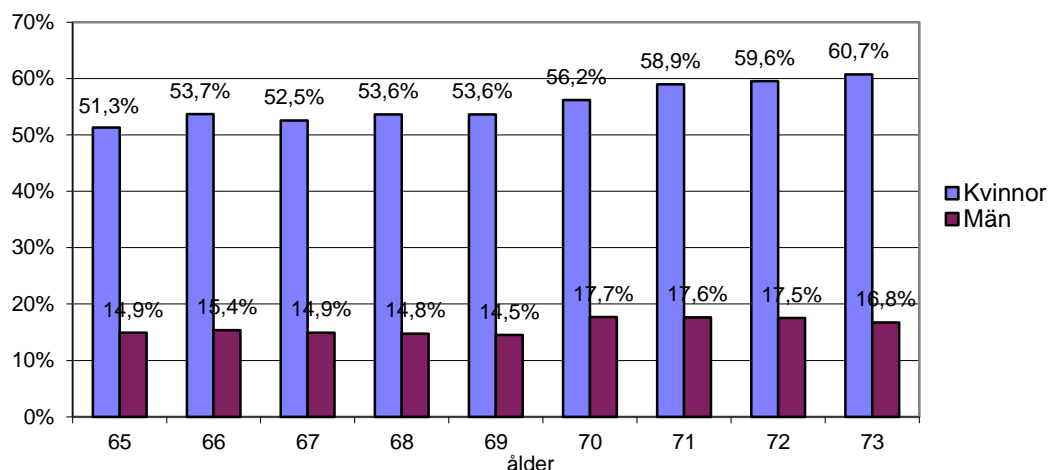
I tabellen nedan redovisas genomsnittlig allmän pension i fasta priser för 68-åringar, en ålder då de flesta har gått i pension. År 2011 utmärker sig speciellt då inkomstpensionen sänktes relativt kraftigt.

Genomsnittlig allmän pension per månad i fasta priser för 68-åringar, deflaterat med prisbasbeloppet (år 2012 som bas)

Månad	200612	200712	200812	200912	201012	201112	201201
Medelpension	11 665	11 718	11 854	11 928	12 005	11 415	11 529

Det är färre av yngre ålderspensionärer som har garantipension jämfört med dem som är äldre. Det beror på att nya ålderspensionärer har en högre genomsnittlig inkomstgrundad pension. För dem födda 1945 eller senare är det färre änkor som är berättigade till änkepension jämfört med dem som är födda 1944. Detta beror bland annat på att de änkor som är födda 1945 eller senare inte omfattas av de särskilda garantiregler där änkepension beräknas utifrån ankans och den avlidne makens teoretiska ålderspension. Det medför att fler änkor som är födda 1945 får garantipension eftersom dessa änkor har lägre genomsnittlig pension jämfört med änkor födda 1944.

Andel med garantipension i befolkningen för olika åldrar (december 2011)

Medelbeloppet per år för garantipension för dem som var födda 1937 eller tidigare var ungefär 26 500 kronor och för dem som var födda 1938 eller senare ungefär 16 200 kronor. Medelbeloppet är betydligt högre för äldre åldersgrupper än för yngre.

Antalet personer med särskilt pensionstillägg var 1 100 vid mitten av år 2011.

Analys av 2012–2016

Anslagsbelastningen för 2012 beräknas bli 18 041 miljoner kronor varav 12 399 miljoner kronor för garantipension för dem som är födda 1937 eller tidigare, 5 628 miljoner kronor för garantipension för dem som är födda 1938 eller senare och 14 miljoner kronor för särskilt pensionstillägg.

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2012–2016 eftersom stora födelseårgångar då fyller 65 år. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. De nya ålderspensionärerna har också högre genomsnittlig inkomstgrundad pension än vad befintliga pensionärer har. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Detta medför att antalet garantipensioner som tillkommer under ett år är färre än antalet som upphör genom dödsfall. Antalet garantipensioner minskar därmed på lång sikt.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för garantipension, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal.

Ungefär 808 000 ålderspensionärer beräknas ha garantipension vid mitten av år 2012. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas att minska under prognosperioden. Vid mitten av år 2013 beräknas antalet garantipensioner vara 785 000 och år 2016 beräknas antalet vara 779 000.

Genomsnittligt garantipensionsbelopp sjunker ganska kraftigt. Det beror på att nya pensionärer har lägre garantipension än vad de som avlider har.

Tjänstepensionen ökar år 2012 i alla fall för de stora tjänstepensionsbolagen. Det beror på att prisbasbeloppet ökar. En höjning av tjänstepensionen kan få en sänkande effekt på medelbeloppet för garantipension födda 1937 eller tidigare. Effekten på utgiften är dock relativt liten.

Antalet personer med *särskilt pensionstillägg* minskar sedan flera år tillbaka. På lång sikt kommer förmånen att avvecklas. År 2013 beräknas antalet särskilda pensionstillägg vara ungefär 1 000. Utgiften för särskilt pensionstillägg beräknas bli 13 miljoner kronor år 2013.

I bilaga 4 finns en jämförelse med den prognos som lämnades till regeringen den 18 januari.

Känslighetsanalys

För år 2013 beräknas anslagsbelastningen bli 17 097 miljoner kronor varav 17 084 miljoner kronor avser garantipension. Vid beräkningarna har prisbasbeloppet 44 500 kr använts för år 2013. En avvikelse med 100 kr från detta prisbasbelopp påverkar anslagsbehovet år 2013 med ungefär 68 miljoner kronor.

Om balansindex blir en procent högre än enligt förutsättningarna beräknas anslagsbehovet minska med ungefär 160 miljoner kronor.

Samma förändring av priserna som prisbasbeloppet grundar sig på påverkar också balansindex. Om inflationen och prisbasbeloppet blir högre än beräknat blir oftast även inkomstindex/balansindex högre. Därigenom ökar både garantipensionen före avdrag och avdragets storlek. Om prisbasbeloppet blir 100 kronor högre än beräknat och även balansindex höjs i motsvarande mån beräknas utgifterna för garantipension öka med ungefär 33 miljoner kronor.

Om antalet garantipensioner skulle bli 1 000 fler än beräknat år 2013 ökar anslagsbehovet med 22 miljoner kronor förutsatt att de som tillkommer har samma medelbelopp som de som finns i beståndet. Det bör dock påpekas att de pensionärer som ligger nära inkomstgränsen för att vara berättigade till garantipension påverkar utgifterna i betydligt mindre omfattning. Om 1 000 garantipensionärer tillkommer från detta ”gränsskikt” påverkas utgifterna kanske bara med någon miljon kronor.

Om medelbeloppets årsnivå för garantipension skulle avvika från det beräknade medelbeloppet med 100 kr påverkas anslagsbehovet med 79 miljoner kronor.

Både antalet garantipensioner och medelbeloppet påverkas av hur den inkomstgrundade ålderspensionen utvecklas. I ett längre perspektiv är denna utveckling osäker, den påverkas av konjunktur, utvecklingen på kapitalmarknaden och utvecklingen på arbetsmarknaden vad gäller arbetslöshet och utträdesålder etc. Det finns dock en tröghet i systemet. På några års sikt bör utvecklingen vara relativt stabil.

Den inkomstgrundade ålderspensionen påverkas bland annat av balanstalet. Balanstalet påverkar därmed också utgiftsprognosen för garantipension. Tre olika prognosalternativ har gjorts för balanstalet (se även avsnitt känslighetsanalys under ålderspensionssystemet vid sidan statsbudgeten). Nedan redovisas hur utgiftsprognosen påverkas av de tre olika prognosalternativen för balanstalet.

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016
Alternativ 1 huvudalternativ	16 558 000	16 308 600	16 177 300
Alternativ 2	16 527 000	16 179 600	15 876 300
Alternativ 3	16 590 000	16 436 600	16 475 300

Om den inkomstgrundade pensionen sänks har det en höjande effekt på garantipensionen. Därför blir utgiften för garantipension högre enligt alternativ 3.

1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2011	2012	2013	2014	2015	2016
14 438 942 ¹	14 270 400	13 855 600	13 500 100	13 160 300	12 810 400

¹ Utfall

Pensionsmyndighetens förslag till anslag för 2013 och i förekommande fall tilläggsanslag för 2012 redovisas i hemställan. Där redovisas också ett förslag om att efterlevandepensionsavgiften ska sänkas till 0,95 procent från och med 2013.

Ändamål

Från anslaget bekostas allmän omställningspension, förlängd omställningspension, särskild efterlevandepension och änkepension samt garantipension till dessa ersättningar.

Allmän omställningspension betalas ut till efterlevande man eller kvinna som inte har fyllt 65 år. Allmän omställningspension betalas ut under tolv månader. Omställningspension kan betalas ut för förlängd tid (förlängd omställningspension) om den efterlevande har vårdnaden om barn under 18 år. Den kan då förlängas med 12 månader. Dock betalas förlängd omställningspension alltid ut till och med den månad det yngsta barnet fyller 12 år.

Omställningspensionen utgör 55 procent av efterlevandepensionsunderlaget. Detta grundar sig på den avlidnes pensionsbehållning i ålderspensionssystemet.

Garantipension till omställningspension är ett grundskydd. Basnivån är 2,13 prisbasbelopp. Om den avlidne inte kan tillgodoräknas 40 års försäkringstid avkortas basnivån med 1/40 för varje år som saknas. Garantipensionen minskas med den omställningspension som betalas ut.

Änkepensioneringen är under avveckling. Änkepension kan betalas ut till änkor om de var gifta med den nu avlidne vid utgången av år 1989 eller om de redan var änkor vid denna tidpunkt och inte gift om sig.

Änkepensionen utgör 40 procent av den avlidnes tilläggspension eller 35 procent om det finns barn som har rätt till barnpension. Änkepension beräknas på de pensionspoäng i det tidigare ATP-systemet som den avlidne kan tillgodoräknas. Änkor som är födda 1945 eller senare får bara tillgodoräkna sig pensionspoäng till och med 1989. I änkepensionen kan också ingå ett tillägg på 90 procent av prisbasbeloppet för änkor under 65 år.

Änkor som är födda 1945 eller senare kan få garantipension om dödsfallet inträffade före år 2003. Garantipensionen betalas längst ut till och med månaden före 65-årsdagen.

Särskild efterlevandepension kan inte nybeviljas efter december 2002. Förmånen kan dock betalas ut även för tid därefter för den som hade rätt till förmånen i december 2002.

Omfattande övergångsregler finns för efterlevandepensionerna utöver vad som nämnts ovan.

Det finns en särskild socialavgift för efterlevandepensioneringen. Socialavgiften finansierar inkomstgrundad efterlevandepension (inklusive barnpension) och förvaltningskostnader för motsvarande förmåner men inte garantipensioner eller efterlevandestöd.

Det kan i sammanhanget nämnas att det också finns ett frivilligt efterlevandeskydd i premiepensionssystemet.

Antaganden

De antaganden som används vid beräkningen är främst prisbasbeloppet, inkomstindex, balansindex och SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2011

Anslagsbelastningen 2011 blev 14 439 miljoner kronor varav 13 433 miljoner kronor för änkepension och 350 miljoner kronor för garantipension till änkepension. Utgifterna för omställningspension (inklusive förlängd omställningspension och garantipension) blev drygt 654 miljoner kronor och utgifterna för särskild efterlevandepension lite drygt en miljon kronor. Anslagsbelastningen blev 4,3 procent lägre 2011 jämfört med 2010.

Utgifterna domineras av änkepension. Denna förmån är under avveckling. Genomsnittlig änkepension minskade något 2011, från 41 900 i genomsnitt under 2010 till 41 400 år 2011. Minskningen beror på en relativt låg ökning av inkomstindex, balanseringen inom ålderspensionssystemet som också påverkar vissa änkepensioner samt övergångsreglerna som medför att nybeviljade änkepensioner i genomsnitt är lägre än de änkepensioner som upphör genom dödsfall.

Antalet änkepensioner minskade med ungefär 10 500 år 2011 vilket är något mer än året innan. Antalet änkepensioner var ungefär 324 000 i genomsnitt under året. Antalet garantipensioner till änkepension minskade med drygt 2 000 år 2011. Antalet var ungefär 14 000 i genomsnitt under året.

Antalet allmänna omställningspensioner var ungefär 3 900 i genomsnitt under år 2011. Det bör dock påpekas att statistiken om antal allmänna omställningspensioner är missvisande. En ganska stor andel sådana omställningspensioner betalas ut retroaktivt och finns då inte med i statistiken. Det verkliga antalet allmänna omställningspensioner är troligen minst 700 fler än vad som anges ovan. Antalet garantipensioner till allmän omställningspension var 3 100 i genomsnitt under 2011 (egentligen kanske 600 fler).

Antalet med förlängd omställningspension var ungefär lika många 2011 som 2010, 2 700 i medeltal under året. Antalet garantipensioner till förlängd omställningspension var drygt 2 200.

Analys av 2012–2016

Änkepension

Antalet änkepensioner beräknas minska med mellan 10 000 och 11 000 per år på grund av avvecklingsreglerna. År 2013 beräknas antalet änkepensioner bli ungefär 303 000 och år 2016 ungefär 271 000 i genomsnitt.

Utgifterna för änkepension beräknas minska varje år. Detta beror på den relativt kraftiga minskningen av antalet änkepensioner i kombination med en ganska måttlig ökning av inkomstindex. Dessutom reducerar balanseringen inom ålderspensionssystemet änkepensioner som beräknas enligt en särskild garantiregel. Balanseringen kan å andra sidan ha en höjande effekt på vissa änkepensioner som inte omfattas av garantiregeln men antalet sådana änkepensioner är än så länge förhållandevis få.

Medelbeloppet för änkepension beräknas bli 42 700 år 2013 och 44 200 år 2016. Utgifterna för änkepension beräknas bli 12 932 miljoner kronor 2013 och 11 973 miljoner kronor år 2016.

Det genomsnittliga antalet garantipensioner till änkepension beräknas minska till 9 900 i medeltal under år 2013 och 5 700 år 2016. Ett skäl till detta är att nya änkor inte har rätt till garantipension. Utgifterna för garantipension till änkepension beräknas bli 255 miljoner kronor år 2013 och 155 miljoner kronor år 2016.

Omställningspension m.m.

Antalet allmänna omställningspensioner beräknas minska. År 2013 beräknas antalet omställningspensioner bli 3 700 och år 2016 ungefär 3 400. Antalet garantipensioner till allmän omställningspension beräknas bli ungefär 3 100 år 2013 och 2 700 år 2016.

Antalet med förlängd omställningspension beräknas vara ungefär 2 700 under hela prognosperioden. Antalet med garantipension till förlängd omställningspension beräknas däremot minska till 2 200 år 2013 och knappt 2 100 år 2016.

Medelbeloppet för allmän och förlängd omställningspension beräknas öka under perioden. Utgifterna för allmän och förlängd omställningspension, inklusive garantipensioner, beräknas till ungefär 669 miljoner kronor år 2013 och 682 miljoner kronor 2016.

Utgifterna för särskild efterlevandepension beräknas från och med 2012 bli lägre än en miljon kronor per år.

I bilaga 4 finns en jämförelse med den prognos som lämnades till regeringen den 18 januari.

Känslighetsanalys

Pensionsmyndigheten beräknar anslagsbelastningen för 2013 till 13 856 miljoner kronor. Vid beräkningarna har för 2013 använts prisbasbeloppet 44 500 kr, inkomstindex 153,39 och balansindex 147,13.

En höjning av inkomstindex och balansindex med en procent höjer utgifterna med 134 miljoner kronor. En höjning av balansindex med en procent utan ändring av inkomstindex höjer utgiften med 15 miljoner kronor.

En avvikelse med 100 kronor från prisbasbeloppet 44 500 kronor påverkar anslagsbehovet med 1,0 miljoner kronor.

Inkomstgrundad änkepension svarar för den största utgiftsposten. Om antalet änkepensioner skulle avvika med 1 000 från det beräknade antalet år 2013 påverkas anslagsbehovet med 43 miljoner kronor. Om medelbeloppet för änkepension avviker med 100 kronor från det beräknade medelbeloppet år 2013 påverkas anslagsbehovet med 30 miljoner kronor.

Finansieringsutveckling

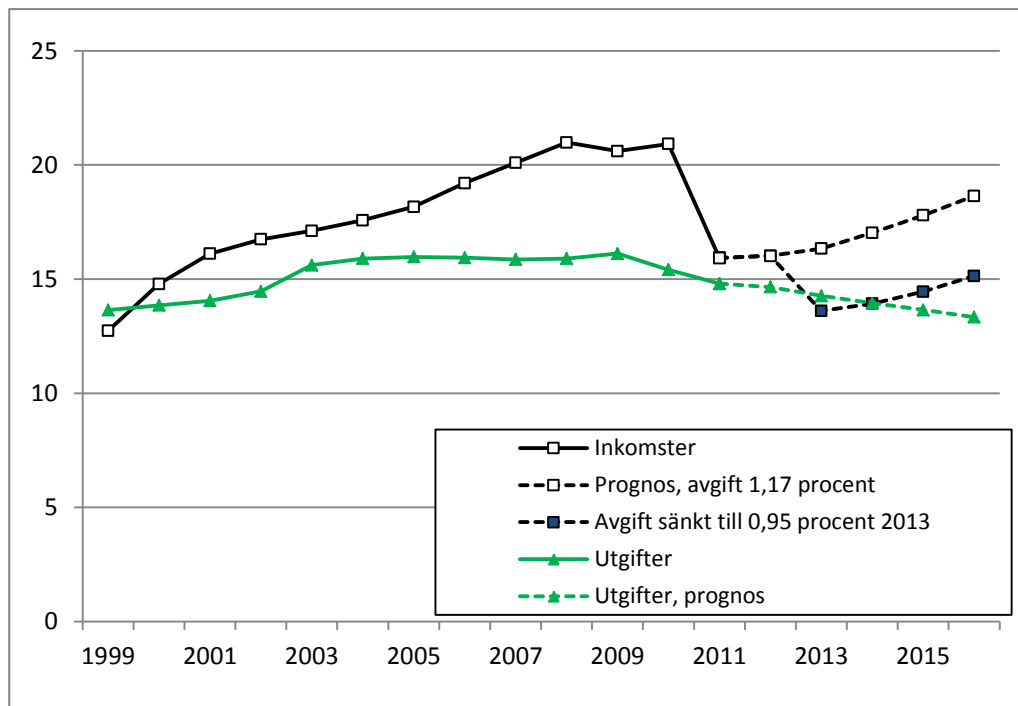
Enligt lag (2000:981) om fördelning av socialavgifter, 8§, ska efterlevandepensionsavgiften finansiera inkomstgrundad efterlevandepension och änkepension enligt socialförsäkringsbalken samt administrationskostnader för motsvarande förmåner. Även barnpension ska således finansieras från avgiften. Garantipensioner till efterlevandepension och efterlevandestöd ska däremot inte finansieras från avgiften.

Efterlevandepensionsavgiften är 1,17 procent av avgiftsunderlaget från och med 2011, dessförinnan var avgiften 1,7 procent. Samma avgift gäller för arbetsgivare och egenföretagare. För ungdomar under 26 år är avgiften nedsatt med tre fjärdedelar.

Diagrammet nedan visar den avgiftsfinansierade efterlevandepensioneringens inkomster och utgifter åren 1999 – 2011 samt en prognos till och med 2016 vid antagande om en oförändrad avgift. Av diagrammet framgår att inkomsterna är högre än utgifterna sedan år 2000 och att skillnaden ökade till och med 2010. Skillnaden mellan inkomster och utgifter minskade kraftigt 2011 i och med att avgiften sänktes men inkomsterna översteg ändå utgifterna. För kommande år beräknas att skillnaden mellan inkomster och utgifter börjar öka igen. Diagrammet visar också att en avgift på 0,95 procent är tillräcklig för att

finansiera utgifterna. Vid denna avgiftsnivå beräknas visserligen utgifterna bli något högre än inkomsterna 2013 men år 2014 beräknas inkomster och utgifter balansera ganska väl och från och med 2015 beräknas att inkomsterna överstiger utgifterna igen. Underskottet 2013 borde kunna accepteras med tanke på de stora överskotten åren innan. Utgifterna beräknas minska varje år, främst beroende på änkepensioneringens avveckling, medan inkomsterna beräknas öka på grund av lönesummans tillväxt. Därför bör avgiftsnivån justeras ofta för att det ska råda balans mellan avgiftsinkomster och utgifter. Trots att avgiften sänktes så sent som 2011 anser vi att den bör sänkas ytterligare 2013.

Efterlevandepensioneringens inkomster och utgifter, miljarder kronor

Förslag

Pensionsmyndigheten föreslår att efterlevandepensionsavgiften sänks till 0,95 procent från och med år 2013.

1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2011	2012	2013	2014	2015	2016
7 593 535 ¹	7 810 600	7 511 700	7 395 500	7 222 500	7 046 100

¹ Utfall

Pensionsmyndighetens förslag till anslag för 2013 och i förekommande fall tilläggsanslag för 2012 redovisas i hemställan.

Ändamål

Från anslaget bekostas bostadstillägg till pensionärer (BTP) och särskilt bostadstillägg till pensionärer (SBTP).

Bostadstillägg till pensionärer kan betalas ut till den som är bosatt i Sverige och har en förmån i form av hel ålderspension över 65 år eller änkepension. Bostadstillägget är inkomstprövat och beräknas utifrån boendekostnaden.

Bostadstillägg lämnas med maximalt 93 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Bostadskostnaden för var och en av makarna beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad. Från och med 2012 läggs det till ett belopp om 170 kronor per månad för var och en BTP-tagarna. Därifrån dras en viss del av den sökandes inkomst. Vad som då blir över är det bostadstillägg som ska betalas ut.

Särskilt bostadstillägg betalas ut för att täcka utgifter upp till skälig levnadsnivå efter det att bostadskostnaden är betald och skatt för pension är avdragen. Högsta skäliga bostadskostnad för särskilt bostadstillägg är 6 200 kronor för ogifta och 3 100 kronor för gifta. En skälig levnadsnivå anses motsvara en tolfedel av 1,401 prisbasbelopp för den som är ogift och en tolfedel av 1,191 prisbasbelopp för den som är gift.

Inkomster som påverkar storleken av bostadstillägget beräknas enligt skatterättsliga regler. Som inkomst räknas inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital. Även vissa skattefria inkomster ingår i beräkning av bidragsgrundande inkomst.

Anslaget finansieras i sin helhet med statliga medel.

Antaganden

Beräkningarna grundas på antaganden om balansindex, prisbasbelopp, bostadskostnadernas utveckling och befolkningsutveckling.

Analys av 2011

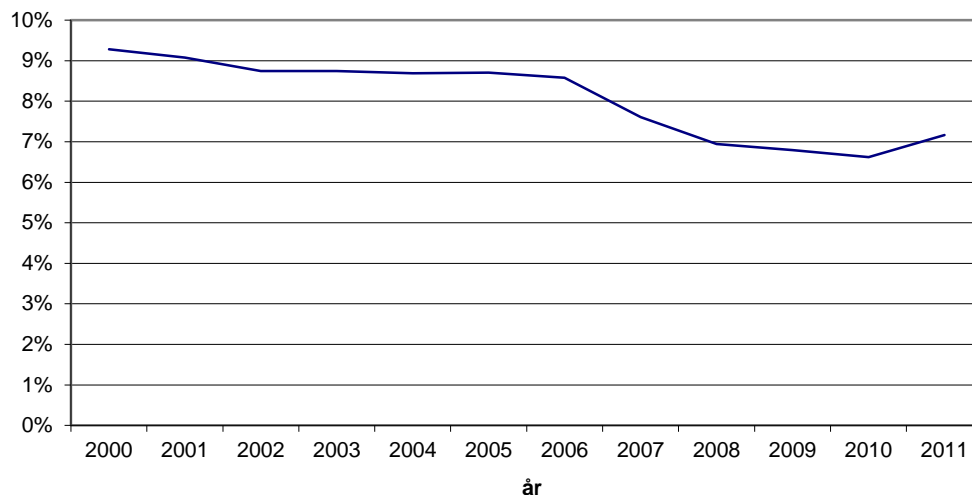
Medelantalet BTP-tagare till ålderspension ökade från 252 000 år 2010 till 254 000 år 2011. Antalet ökade bland annat på grund av att inkomstpensionen sänktes. Fler blir berättigade till bostadstillägg då inkomstpensionen sänks i förhållande till prisbasbeloppets förändring.

Antalet ännu ej avslutade ärenden för BTP har varit relativt många under 2010 och 2011. Medelantalet BTP-tagare har av denna anledning varit något lägre och de retroaktiva utbetalningarna något högre än normalt. Under andra halvåret 2011 har antalet ännu ej avslutade ärenden minskat. Antalet personer med bostadstillägg har då ökat och antalet var något högre under andra halvåret 2011 jämfört med tidigare. Medelantalet för 2011 är av denna anledning något högre jämfört med 2010.

Bortsett från detta minskar antalet pensionärer som är berättigade till bostadstillägg långsiktigt. Det beror på att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension.

Andelen 65–66-åringar med BTP har minskat under senare år. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Med reallönetillväxt krävs färre år med förvärvsarbete för att komma över gränsen där bostadstillägg är bortreducerad av inkomstgrundad pension. Under de senaste femton åren har reallönetillväxten i snitt per år varit drygt två procent. För yngre ålderspensionärer stiger också den genomsnittliga tjänstepensionen relativt kraftigt över tid (drygt 8 procents ökning per år mellan 2006-2010 i åldern 65-69 år enligt SCB:s inkomststatistik). Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg. En annan tänkbar förklaring är att den genomsnittliga förmögenheten bland pensionärer har vuxit.

Andel 65–66-åringar med BTP i december, procent

I tabellen nedan redovisas genomsnittlig allmän pension i fasta priser för 68-åringar, en ålder då de flesta har gått i pension. År 2011 utmärker sig speciellt då inkomstpensionen sänktes relativt mycket.

Genomsnittlig allmän pension per månad för 68-åringar i fasta priser, deflaterat med prisbasbeloppet (år 2012 som bas)

Månad	200612	200712	200812	200912	201012	201112	201201
Medelpension	11 665	11 718	11 854	11 928	12 005	11 415	11 529

Medelbelopp

Medelbeloppet ökade 2011 till följd av högre bostadskostnader samt sänkt inkomstpension. Medelbeloppet för bostadstillägg till pensionärer ökade från 26 400 kronor år 2010 till 27 600 kronor år 2011.

Särskilt bostadstillägg

Utgifterna för särskilt bostadstillägg var 48 miljoner kronor år 2011, en ökning med 2 miljoner kronor från 2010. Ökningen beror bland annat på högre prisbasbelopp och högre boendekostnader.

Analys av 2012–2016

Långsiktigt minskar antalet ålderspensionärer som erhåller bostadstillägg (BTP). Det beror på att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för bostadstillägg, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal.

Från 2011 till 2012 beräknas antalet BTP-tagare med ålderspension vara relativt oförändrat. År 2012 beräknas antalet pensionärer med BTP vara ca 255 000. Antalet beräknas minska till 245 000 år 2013 och till 223 000 år 2016.

Medelbelopp

Medelbeloppet beräknas öka 2012 på grund av en regeländring. Till det maximala bostadstillägget om 93 procent av boendekostnaden läggs ett nytt belopp om 170 kronor per månad. Utgifterna beräknas därför öka från 2011 till 2012.

Boendekostnadernas förändringar har stor betydelse för bostadstilläggets utveckling. Konjunkturinstitutet prognostiserar att boendekostnadsindex för bostads- och hyresrätter ökar för år 2012 med 2,6 procent. Ökningen av boendekostnadsindex för år 2013 beräknas bli 2,0 procent.

Tjänstepensionen ökar år 2012 i alla fall för de stora tjänstepensionsbolagen. Det beror på att prisbasbeloppet ökar. En höjning av tjänstepensionen har en sänkande effekt på medelbeloppet för BTP. Effekten på utgiften för BTP är dock relativt liten.

Medelbeloppet beräknas öka från 27 600 kronor år 2011 till 29 300 kronor år 2012. För åren 2013–2016 beräknas medelbeloppet öka på grund av ökade boendekostnader. Medelbeloppet för år 2013 beräknas till 29 300 kronor och år 2016 till 30 100 kronor.

Särskilt bostadstillägg

Utgifterna för särskilt bostadstillägg till pensionärer beräknas vara relativt oförändrat från 2011 till 2012. En regeländring höjer bostadstillägget vilket i så fall skulle minska särskilt bostadstillägg. Samtidigt höjs skälig levnadsnivå för särskilt bostadstillägg vilket totalt sett beräknas innebära oförändrat särskilt bostadstillägg för de flesta. Utgifterna för särskilt bostadstillägg prognostiseras till 47 miljoner kronor 2012.

Antalet personer som omfattas av förmånen 2012 beräknas till 2 000 och medelbeloppet till 22 000 kronor. Utgifterna för SBTP antas vara i stort sett oförändrat från 2012 till 2016.

I bilaga 4 finns en jämförelse med den prognos som lämnades till regeringen den 18 januari.

Känslighetsanalys

Statens utgift för bostadstillägg till pensionärer för budgetåret 2013 beräknas till 7 512 miljoner kronor.

Många olika faktorer påverkar utgifterna för BTP. Effekten kan vara olika för olika individer beroende på om de har förmögenhet, vilken typ av pension och inkomst de har, samt boendekostnad.

Om prognosen för boendekostnadsindex höjs med en procentenhet bedöms BTP-utgifterna öka med 87 miljoner kronor. En bostadskostnadsökning har en stor inverkan på medelbeloppet men ökar även antalet individer som erhåller BTP. Balansindex påverkar utgifterna eftersom det påverkar den inkomstrelaterade pensionen. Om prognosen för balansindex ökar med en procent bedöms utgifterna minska för BTP med ungefär 77 miljoner kronor.

Om 1 000 personer tillkommer utöver prognosen ökar BTP-utgifterna med 30 miljoner kronor förutsatt att de som tillkommer har samma genomsnittliga BTP som de som finns i beståndet. Det bör dock påpekas att de som ligger nära inkomstgränsen för att vara berättigade till BTP påverkar utgifterna i betydligt mindre omfattning. Om 1 000

BTP-tagare tillkommer från detta ”gränsskikt” påverkas utgifterna bara med någon miljon kronor.

Från och med 2012 hämtar Pensionsmyndigheten in uppgifter om tjänstepension maskinellt från vissa tjänstepensionsbolag. Nya uppgifter om tjänstepension kommer därför in snabbare jämfört med tidigare förfarande. När uppgifter om förändrad (oftast höjd) tjänstepension kommer in tidigare beräknas det leda till något lägre utgifter för bostadstillägg, för år 2012 med ungefär 11 miljoner kronor och år 2013 med ungefär 14 miljoner kronor.

Både antalet BTP-tagare och medelbeloppet påverkas av hur den inkomstgrundade ålderspensionen utvecklas. I ett längre perspektiv är denna utveckling osäker, den påverkas av konjunktur, utvecklingen på kapitalmarknaden och utvecklingen på arbetsmarknaden vad gäller arbetslöshet och utträdesålder etc. Det finns dock en tröghet i systemet. På några års sikt bör utvecklingen vara relativt stabil.

Den inkomstgrundade ålderspensionen påverkas bland annat av balanstalet. Balanstalet påverkar därmed också utgiftsprognosen för bostadstillägg. Tre olika prognosalternativ har gjorts för balanstalet (se även avsnitt känslighetsanalys under ålderspensionssystemet vid sidan statsbudgeten). Nedan redovisas hur utgiftsprognosen påverkas av de tre olika prognosalternativen för balanstalet.

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016
Alternativ 1 huvudalternativ	7 395 500	7 222 500	7 046 100
Alternativ 2	7 379 500	7 169 900	6 941 300
Alternativ 3	7 411 600	7 275 100	7 150 000

Om den inkomstgrundade pensionen sänks har det en höjande effekt på bostadstillägget. Därför blir utgiften för bostadstillägg högre enligt alternativ 3.

1:4 Äldreförsörjningsstöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2011	2012	2013	2014	2015	2016
534 846 ¹	567 400	593 200	626 600	661 400	694 400

¹ Utfall

Pensionsmyndighetens förslag till anslag för 2013 och i förekommande fall tillägsanslag för 2012 redovisas i hemställan.

Ändamål

Från anslaget bekostas Äldreförsörjningsstöd. Detta är avsett för personer över 65 år som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra pensionsförmåner. Det kan vara personer som har en låg pension eller som helt saknar pension på grund av att de vistats för få år i Sverige. Även de som har tidiga uttag av pension och de som inte betalat in tillräckliga avgifter kan vid 65 års ålder få äldreförsörjningsstöd på grund av att de har reducerad pension. Äldreförsörjningsstöd kan beviljas till den som är bosatt i Sverige och som har fyllt 65 år.

Äldreförsörjningsstöd betalas ut med det belopp varmed den sökandes inkomster efter avdrag för skälig bostadskostnad understiger en skälig levnadsnivå. Vid prövning av rätten till äldreförsörjningsstöd ska först den sökandes inkomster beräknas. Från inkomsterna görs avdrag för skälig bostadskostnad. Det som återstår av den sökandes inkomster efter avdrag för skälig bostadskostnad jämförs med ett fastställt belopp för skälig levnadsnivå. Som skälig bostadskostnad anses en bostadskostnad som uppgår till högst 6 200 kronor per månad för ogift och 3 100 kronor per månad för gift. Bostadskostnaden för var och en av makarna beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad. En skälig levnadsnivå anses motsvara en tolfedel av 1,401 prisbasbelopp för den som är ogift och en tolfedel av 1,191 prisbasbelopp för den som är gift.

Anslaget finansieras i sin helhet med statliga medel.

Antaganden

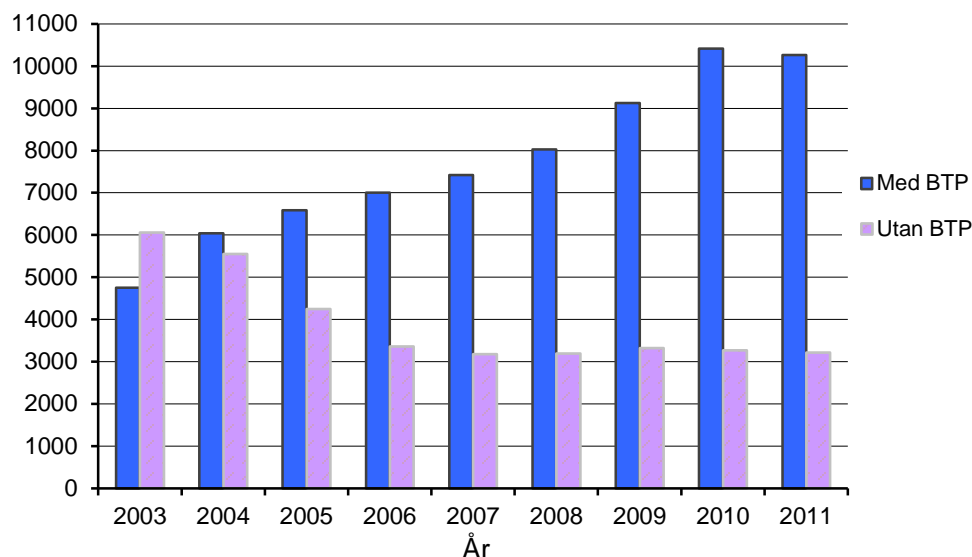
Beräkningarna grundas på antaganden om prisbasbelopp, bostadskostnadernas utveckling och antalsutveckling för målgruppen.

Analys av 2011

Antalet personer som fick äldreförsörjningsstöd (ÄFS) 2011 var i genomsnitt 13 500.

Förmånstagarna kan delas in i två grupper, de som har och de som inte har bostadstillägg. De utan bostadstillägg (BTP) var i medeltal 3 200 personer år 2011.

Medelantal förmånstagare

Från och med 2007 minskar inte längre antalet ÄFS-tagare utan BTP. Sedan 2007 har medelantalet för denna grupp pendlat mellan 3 200 och 3 300. Antalet minskade tidigare på grund av att många fick hel garantipension efter 10 års bosättningsstid. Efter 10 års bosättningsstid kan de som är födda 1937 eller tidigare få hel garantipension.

Invandringen av asylskäl ökade fram till 2007 men har sedan dess minskat. Från 2005 till 2010 har dock antalet utrikesfödda med försörjningsstöd mellan 60 och 64 år och som har varit bosatta i Sverige under en kort period ökat något. Detta antas påverka antalsutvecklingen för ÄFS.

Den andra delgruppen är de som har låg pension med bostadstillägg (BTP) och eventuellt särskilt bostadstillägg (SBTP), men som ändå hamnar under skälig levnadsnivå. Det kan vara personer som har vistats för kort tid i Sverige för att få hel garantipension eller personer som har reducerad pension av någon orsak. Det kan vara de som har tidiga uttag av pension och de som inte betalat in tillräckliga avgifter som vid 65 års ålder får äldreförsörjningsstöd på grund av att de har reducerad pension.

Antalet i den andra delgruppen var i genomsnitt 10 300 personer under 2011.

Gruppen ökar i antal eftersom det är en något större andel av dem som är födda 1938 eller senare som får ÄFS. Orsaken är att de som är födda 1938 eller senare inte är berättigade till hel garantipension efter 10 års bosättningsstid. Antalet förmånstagare påverkas även av skatteförändringar eftersom ÄFS beräknas utifrån nettopensionen. År 2011 sänktes skatten för pensionärer och det medför färre förmånstagare för ÄFS.

Medelbelopp

Medelbelopp ÄFS för 2011 blev 36 700 kronor, 81 900 kronor för dem utan BTP och 22 500 kronor för dem med BTP. Medelbeloppet ökade från 2010 till 2011 beroende på ökningen av prisbasbeloppet (+0,9 procent) och högre boendekostnader (+2,3 procent).

Analys av 2012–2016

Antalet personer med ÄFS beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. För den sistnämnda gruppen kan hel garantipension ersätta ÄFS efter 10 års bosättningsstid. En del av den utgift som för födda 1937 eller tidigare bokförs under anslaget garantipension bokförs därför för födda 1938 eller senare under

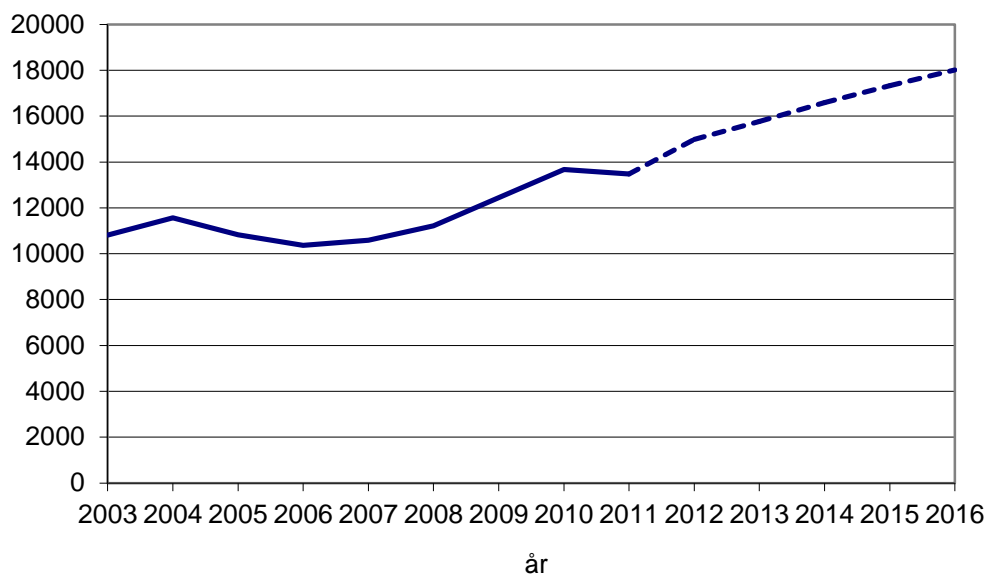
anslaget äldreförsörjningsstöd. Denna olikhet mellan födelseårgångarna kommer att påverka antalsutvecklingen för ÄFS under många år.

Antalet förmånstagare påverkas av minskad eller ökad invandring. Invandringen (asylskäl) ökade tidigare, men under de tre senaste åren har den minskat. Ungefär två procent är över 60 år av dem som invandrar av asylskäl och som får uppehållstillstånd.

Skälig levnadsnivå för ÄFS har höjts 2012. Det leder till något högre utgifter.

Till år 2016 beräknas antalet förmånstagare öka till 18 000 personer.

Antal personer med äldreförsörjningsstöd, utfall och prognos

Antalet personer med försörjningsstöd i åldern 60–64 år som är utrikesfödda och som har bott 0–4 år i Sverige har sedan 2005 ökat. Antalet ÄFS-tagare beräknas därför öka något kommande år.

Antal personer med försörjningsstöd i åldern 60–64 år som är utrikesfödda och som har bott 0–4 år i Sverige

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antal	1 149	1 066	994	916	780	872	933	1 067	1 252	1 445

Antalet ÄFS-tagare med BTP bedöms öka kommande år. Det är betydligt fler av dem födda 1938–1945 som har ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller närmast tidigare år. Antalet ÄFS-tagare utan BTP beräknas vara relativt konstant kommande år. Antalet som tillkommer beräknas vara ungefär lika med antalet som lämnar förmånen.

Medelbelopp

Medelbeloppet ökar med anledning av högre boendekostnader och prisbasbelopp. Det motverkas delvis av att de som tillkommer har låga belopp. Medelbeloppet beräknas totalt sett förändras marginellt fram till 2013 för att sedan öka något. Medelårsbeloppet för år 2012 beräknas till 36 000 kronor och för år 2016 till 36 800 kronor.

Bostadskostnaderna beräknas öka med ungefär 2,6 procent år 2012 samtidigt som prisbasbeloppet ökar med 2,8 procent. År 2013 beräknas boendekostnaderna öka med 2,0 procent och prisbasbeloppet med 1,1 procent. Skälig levnadsnivå är knuten till prisbasbeloppet och denna förändring har därför en höjande effekt på utgiftsprognosen.

I bilaga 4 finns en jämförelse med den prognos som lämnades till regeringen den 18 januari.

Känslighetsanalys

Statens utgifter för äldreförsörjningsstöd för budgetår 2013 beräknas till 593 miljoner kronor.

Många olika faktorer påverkar utgifterna för ÄFS. Effekten kan vara olika för olika individer beroende på om de har förmögenhet, vilken typ av pension och inkomst de har, samt boendekostnad.

Om prognosen för boendekostnaderna i genomsnitt höjs med en procentenhet beräknas utgifterna för äldreförsörjningsstöd öka med 4,7 miljoner kronor. En bostadskostnadsökning har således en stor inverkan på medelbeloppet. Om prognosen för prisbasbeloppet ökar med 100 kronor beräknas utgifterna öka med 0,4 miljoner kronor.

Om 1 000 personer med ÄFS tillkommer utöver prognosen ökar utgifterna för äldreförsörjningsstöd med 38 miljoner kronor förutsatt att de som tillkommer har samma medelbelopp som dem i beståndet.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2011	2012	2013	2014	2015	2016
921 237 ¹	906 000	884 800	877 800	883 200	897 400

¹Utfall

Pensionsmyndighetens förslag till anslag för 2013 och i förekommande fall tilläggsanslag för 2012 redovisas i hemställan.

Ändamål

Från anslaget bekostas barnpension och efterlevandestöd.

Barnpension och efterlevandestöd betalas ut till barn vars ena eller båda föräldrar har avlidit. Förmånerna betalas ut till och med den månad barnet fyller 18 år men kan förlängas om barnet går i grund- eller gymnasieskola, dock längst till och med juni månad det år barnet fyller 20 år.

Barnpension baseras på den avlidna föräldrarnas intjänade pensionsrätt inom ålderspensionssystemet. Övergångsregler finns för dem som hade barnpension vid ingången av år 2003.

Efterlevandestöd är ett grundskydd. Det utgör 40 procent av prisbasbeloppet (80 procent om båda föräldrarna avlidit). Det minskas med den barnpension som betalas ut.

Anslaget belastas med de totala utgifterna för ovannämnda förmåner. En socialavgift, efterlevandepensionsavgiften, avses täcka utgifterna för barnpension. Efterlevandestöd finansieras däremot med statliga medel.

Antaganden

Prognoserna grundas på antaganden om prisbasbeloppet, inkomstindex samt SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2011

År 2011 uppgick utgifterna till 921 miljoner kronor, varav 794 miljoner kronor för barnpension och 127 miljoner kronor för efterlevandestöd. Utgiften för barnpension minskade jämfört med 2010 medan utgiften för efterlevandestöd ökade marginellt.

Volym

Antalet barnpensioner var 23 800 i genomsnitt under året och antalet efterlevandestöd 8 300. Antalet barnpensioner minskade något 2011 av demografiska skäl. Antalet efterlevandestöd var i stort sett oförändrat.

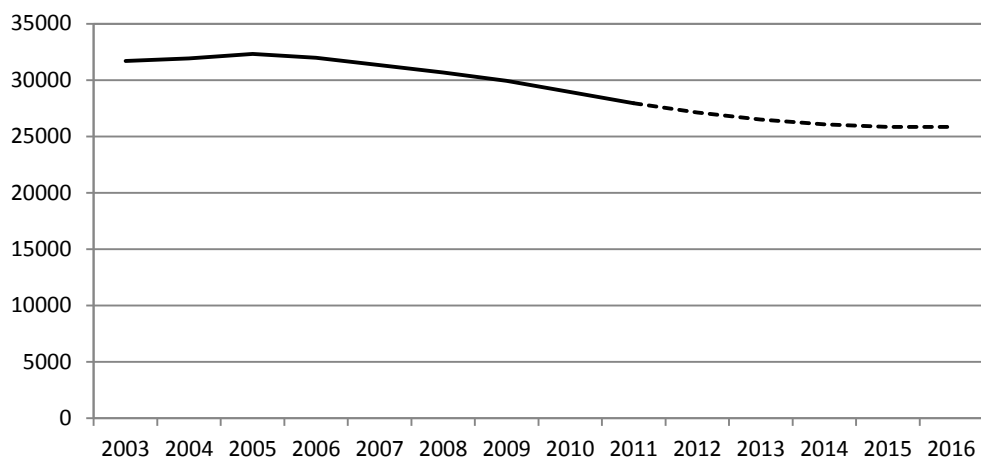
Medelbeloppet för barnpension blev 32 100 kronor. En relativt låg ökning av inkomstindex medförde att barnpensionerna endast räknades upp med 0,3 procent 2011 vid tillämpning av följsamhetsindexering. Barnpensioner som betalas ut enligt övergångsregler är högre i genomsnitt än barnpensioner som betalas ut enligt reglerna från 2003. Andelen barnpensioner som betalas ut enligt övergångsregler minskar. Detta medförde att medelbeloppet för barnpension minskade.

Medelbeloppet för efterlevandestöd blev 13 600 kronor. Medelbeloppet för efterlevandestödet var i stort sett oförändrat jämfört med 2010 trots att prisbasbeloppet höjdes mellan 2010 och 2011. Detta berodde på att andelen efterlevandestöd som var samordnade med barnpension ökade.

Analys av 2012–2016

Antalet barnpensioner beräknas minska åren 2012–2016. År 2013 beräknas antalet vara 22 500 och år 2016 ungefär 21 700. Antalet efterlevandestöd beräknas vara ungefär 8 400 år 2013 och 8 500 år 2016.

Antal pensionstagare med barnpension eller efterlevandestöd, utfall och prognos

Antalet pensionstagare med barnpension eller efterlevandestöd beräknas minska under prognosperioden eftersom antalet barn i tonåren beräknas minska. De flesta som har barnpension är över 12 år. Dessutom har antalet dödsfall hos vuxna i åldrarna 25–55 år minskat under de senaste åren. SCB har i sin befolkningsprognos en fortsatt minskning av dödsriskerna för dessa åldrar.

Medelbeloppet för barnpensioner beräknas öka de flesta åren efter 2011 eftersom inkomstindex beräknas ha en högre ökningstakt kommande år jämfört med ökningen mellan 2010 och 2011. Att nybeviljade barnpensioner är lägre än barnpensioner som betalas ut enligt övergångsregler har dock en minskande effekt på medelbeloppet under ytterligare ett antal år. Medelbeloppet beräknas bli 32 300 år 2013 och 33 700 kronor år 2016.

Medelbeloppet för efterlevandestöd beräknas till 14 100 år 2013 och 14 700 år 2016.

I bilaga 4 finns en jämförelse med den prognos som lämnades till regeringen den 19 januari.

Känslighetsanalys

Statens utgifter för barnpension och efterlevandestöd för budgetår 2013 beräknas till 884,8 miljoner kronor.

En ökning av inkomstindex med en procent ökar anslagsbelastningen med 7,7 miljoner kronor.

Om prisbasbeloppet blir 100 kronor högre beräknas utgifterna för efterlevandestöd öka med ungefär 0,3 miljoner kronor.

Om antalet barnpensioner blir 100 fler än enligt beräkningarna ökar anslagsbelastningen med 3,3 miljoner kronor.

1:7 Pensionsrätt för barnår

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Anslag (= tillgängliga medel=anslagsbelastning)	5 345 000 ¹	6 327 000 ¹	6 545 557 ²	6 789 030	6 450 305	6 561 193
Preliminär avgift	5 255 054 ¹	5 909 008 ¹	–	–	–	–
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	89 946 ¹	417 992 ¹	437 917	534 915	44 620	0
Prognostiserad avgift för respektive år	5 763 590	5 952 315	6 107 641	6 254 115	6 405 685	6 561 193

¹ Fastställt av riksdag eller regering.

² Pensionsmyndighetens förslag till anslag.

Pensionsmyndighetens förslag till anslag för 2013 är 6 546 miljoner kronor. Prognostiserad avgift år 2013 är 6 108 miljoner kronor och till denna ska regleringsbeloppet för år 2010 på 438 miljoner kronor läggas.

Ändamål

Inkomstpensionen och premiepensionen grundas på erlagda avgifter för inkomst av anställning (som också omfattar vissa socialförsäkringsersättningar som t.ex. dagpenning från arbetslöshetskassa, aktivitetsstöd i arbetsmarknadspolitiskt program, föräldrapenning, vårdbidrag, sjukpenning, livränta för arbetsskada, närståendepenning m.m.), inkomst av annat förvärvsarbete, samt på *pensionsgrundande belopp*. För försäkrad förälder till små barn i åldern 0-4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-års åldern, fastställs det pensionsgrundande beloppet för barnår som det förmånligaste av följande tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsunderlag året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Från anslaget Pensionsrätt för barnår betalas fr.o.m. år 1999 en statlig ålderspensionsavgift på 18,5 procent av det pensionsgrundande beloppet till ålderspensionssystemet.

Antaganden

Beräkningarna grundas på antaganden om antalet barn i åldern 0-4 år, inkomstbasbeloppet, timlöneutvecklingen och ränteutvecklingen.

Analys av 2011

Anslagsbelastningen för år 2011, 5 345 miljoner kronor är fastlagt av regeringen/riksdag och eventuell avvikelse belastar anslaget tre år senare, år 2014, som ett regleringsbelopp.

Analys av 2012–2016

Antalet berörda föräldrar ökar i takt med hur antalet barn i åldern 0 – 4 år växer enligt befolkningsprognosen. Till detta kommer de ekonomiska antagandena för perioden som påverkar pensionsrätten på olika sätt beroende på om föräldern är i närheten av taket för den pensionsgrundande inkomsten eller ej. De ekonomiska tillväxtantagandena är överlag positiva, vilket leder till större utfyllnad för dem som inte når upp till inkomsttaket. För föräldrar som ligger nära taket blir pensionsrätten lägre vid en tillväxt av den egna lönen som överstiger utvecklingen av inkomstbasbeloppet. Utfallet både år 2009 och 2010 pekar på att föräldrar till barn som ej fyllt 5 år har lägre inkomster än tidigare år vilket leder till att utfyllnaden av pensionsrätten blir större. Om detta till exempel beror

på lägre inkomster för småbarnsföräldrar på grund av större inslag av deltidsarbete kan för närvarande inte bedömas.

Regleringsbeloppen för åren 2012-2016 kommer enligt prognosen att bli stora vilket beror på tidigare avvikelser mellan prognos och utfall.

Känslighetsanalys

För år 2013 gäller följande:

Om antalet berörda familjer blir 1000 fler än beräknat, skulle anslagsbelastningen öka med 17 miljoner kronor.

Om inkomstbasbeloppet skulle höjas med 100 kronor skulle anslagsbelastningen öka med 3 miljoner kronor.

Om löneökningen blir en procentenhet högre år 2013, skulle anslagsbelastningen öka med 18 miljoner kronor. Om även löneökningen år 2012 antages öka med en procentenhet skulle anslagsbelastningen öka med 55 miljoner kronor.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Prognos. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2011 ¹	2012	2013	2014	2015	2016
Pensioner från AP-fonderna	219 675 100	236 055 000	251 659 000	261 355 000	272 707 000	284 025 000
Övriga utgifter från AP-fonderna	2 330 400	2 589 000	2 653 000	2 710 000	2 764 000	2 837 000
Summa under utgiftstaket	222 005 500	238 644 000	254 312 000	264 065 000	275 471 000	286 862 000
Premiepensioner	2 022 100	2 448 000	3 247 000	4 264 000	5 467 000	6 929 000
Summa ålderspensionssystemet	224 027 500	241 092 000	257 559 000	268 329 000	280 938 000	293 791 000

¹ Preliminärt utfall

De utgifter som redovisas i detta avsnitt omfattar den inkomstgrundade ålderspensionen, dvs. förmånerna tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Dessa förmåner finansieras via AP-fonderna och premiepensionssystemet. Även AP-fondernas administrationskostnader (exklusive sjunde AP-fonden), förvaltningsavgifter och kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.fl. ingår i de utgifter som redovisas. Dessutom ingår överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna ingår inte i statsbudgeten. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader m.m. redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket.

Inkomstpensionssystemet

Ändamål

Inkomstgrundad pension finansieras genom en allmän pensionsavgift, en arbetsgivaravgift, en egenavgift och en statlig ålderspensionsavgift. Den allmänna pensionsavgiften förs helt till AP-fonderna medan de andra tre avgifterna fördelas mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet. Den del av arbetsgivaravgiften och egenavgiften som avser inkomster över taket förs till staten. Inkomst- och tilläggspension betalas från AP-fonderna.

Inkomstpension och tilläggspension för ett år finansieras i princip från detta års avgifter. Om det behövs skjuter AP-fonderna till medel. Inkomstpensionssystemet är således ett fördelningssystem med en buffertfond.

För inkomstpensionssystemet görs varje år ett bokslut där tillgångar och skulder m.m. redovisas. För inkomstpensionssystemet beräknas också ett så kallat balanstal. Detta tal visar relationen mellan inkomstpensionssystemets tillgångar och skulder. Tillgångarna består av en så kallad avgiftstillgång samt ett medelvärde av AP-fondernas fondkapital för de tre senaste åren. Avgiftstillgången beräknas som produkten mellan de avgifter som förs till AP-fonderna under ett år och den så kallade omsättningstiden som visar hur lång tid som förflyter i genomsnitt från det en pensionsrätt intjänas tills dess motsvarande pensionsrätt ger upphov till en pensionsutbetalning. Pensionsskulden består av två delar, pensionsskuld för dem som är i förvärsaktiv ålder och pensionsskuld för pensionärer.

Så länge balanseringen inte är aktiverad indexeras intjänade pensionsrätter för inkomstpension med inkomstindex. Pensionsutbetalningarna följsamhetsindexeras vilket innebär att de räknas om vid varje årsskifte med hjälp av inkomstindex med ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett balansindex i stället för inkomstindex. Det balansindex som används ett år baseras på det balanstal som beräknades från utfallet två år innan. Balansindex används vid indexeringen tills inkomstpensionssystemet åter är i balans och balansindex har blivit lika stort som inkomstindex.

De som är födda 1937 eller tidigare kan ha rätt till tilläggspension. Den baseras på intjänade pensionspoäng enligt reglerna i det tidigare ATP-systemet. Tilläggspensionen består i princip av ATP och ett belopp motsvarande den tidigare folkpensionen.

Inkomstpension kan utges till pensionärer som är födda 1938 eller senare. För personer födda 1938–1953 utges en del av pensionen i form av inkomstpension (och premiepension) och en del av pensionen i form av tilläggspension. Ju tidigare i perioden personen är född desto större är andelen tilläggspension.

Rätt till inkomstgrundad ålderspension har en person som är 61 år eller äldre med intjänad pensionsrätt. En försäkrad kan själv välja från och med vilken månad pensionen ska börja utges. Ju senare pensionsuttaget påbörjas desto högre blir pensionen i allmänhet. Pensionären kan välja mellan att ta ut hel eller partiell pension, med nivåerna $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{4}$.

Inkomstpensionen är avgiftsbaserad. En persons inbetalda pensionsavgifter registreras som pensionsrätter på ett individuellt pensionskonto. Pensionsrätterna ackumuleras till ett fiktivt pensionskapital, pensionsbehållningen. När en person väljer att ta ut sin pension beräknas årsbeloppet genom att pensionsbehållningen divideras med ett kohort- och åldersberoende delningstal.

Inkomstpensionen följsamhetsindexeras vid varje årsskifte. Tilläggspensionen följer prisbasbeloppet fram till och med årsskiftet innan den försäkrade fyller 65 år. Därefter följsamhetsindexeras även tilläggspensionen.

Pensionsmyndigheten anser

Inkomstpension och tilläggspension finansieras genom specialdestinerade avgifter och en buffertfond. Därtill finns en balanseringsmekanism. Systemet är utformat så att inga andra medel ska behöva tas i anspråk för att finansiera pensionerna. De särskilda avgifterna, balanseringsmekanismen och ålderspensionssystemets autonomi kan sammantaget ses som en garanti för att det kommer att finnas medel för att betala ut ålderspensioner även i framtiden.

I remissvaret till departementspromemorian Utvärdering av överskottsmålet (Ds 2010:4) påpekade Pensionsmyndigheten att det finns nackdelar med att låta Ålderspensionssystemet ingå i överskottsmålet. Även i departementspromemorian framhålls flera av dessa nackdelar.

De argument som anförs mot att ålderspensionssystemet ingår i överskottsmålet kan också anföras mot att inkomstpensioner m.m. redovisas under utgiftstaket. Det kan skapa osäkerhet om vilket regelverk som är överordnat. Därmed finns risken att ålderspensionssystemet inte uppfattas som autonomt vilket kan rubba förtroendet för systemet.

De argument som anförts om ålderspensionerna skulle också kunna anföras när det gäller andra statligt finansierade förmåner som grundas på rättighetslagstiftning. Dessa förmåner ingår dock i statsbudgeten och inte i något autonomt system där inkomster och utgifter balanseras.

Analys av 2011

År 2011 utbetalades 219 675 miljoner kronor från AP-fonderna, varav tilläggspension 174 879 miljoner kronor och inkomstpension 44 796 miljoner kronor. Dessutom belastades AP-fonderna med 6,5 miljoner kronor för överföringar av värdet av pensionsrätter till de Europeiska gemenskaperna.

AP-fondernas förvaltningskostnader och kostnadsersättningar uppgick preliminärt till 2 324 miljoner kronor.

Antalet tilläggspensioner var 1 808 000 i genomsnitt under 2011 och antalet inkomstpensioner var 942 000. Antalet tilläggspensioner ökade med 3,6 procent medan antalet inkomstpensioner ökade med 15 procent. Den kraftiga ökningstakten för inkomstpension beror på att allt fler personer, födda 1938 eller senare, blir ålderspensionärer.

Antalet personer med inkomstpension i åldrarna 61–64 år ökade under 2011, från 77 000 i december 2010 till 79 000 ett år senare. Ökningstakten för antalet med tidigt uttag var lägre under 2011 än 2010. Antalet 61-åringar som tog tidigt uttag minskade något 2011.

Det finns ingen heltäckande statistik som visar hur många som är över 65 år och ännu inte har börjat ta ut sin ålderspension. En skattning ger att det fanns knappt 20 000 personer i december 2011 i den födelseårgång som det året uppnådde 65 års ålder som inte hade påbörjat sitt pensionsuttag. Det totala antalet över 65 år som inte påbörjat sitt pensionsuttag torde vara ungefär 30 000. Antalet med sent uttag har ökat under de senaste åren.

Medelbeloppet per år var 97 000 kronor för tilläggspension och 47 000 kronor för inkomstpension år 2011.

Premiepensionssystemet

Ändamål

Premiepensionssystemet är ett premiereservsystem. Premiepension kan utges till personer som är födda 1938 eller senare. För personer i den så kallade mellan-generationen födda 1938–1953 utges en del av pensionen i form av inkomstpension och premiepension och en del av pensionen i form av tilläggspension. Ju tidigare i perioden personen är född desto större är andelen tilläggspension.

De antaganden som används vid beräkningen av premiepensionen är de om förväntad livslängd, avkastning och driftkostnader. Till grund för antaganden om livslängd används SCB:s befolkningsprognos. Premiepensionen är liksom inkomstpensionen avgiftsbaserad, men till skillnad från inkomstpensionen är pensionskapitalet reellt och placerat i olika fonder som den försäkrade själv väljer. Personen kan välja att ha mellan 1-5 fonder i sin premiepensionsportfölj av de fonder som ingår i premiepensionssystemets fondtorg.

Om inget val av fonder görs placeras medlen hos den Sjunde AP-fonden, i statens årskullsförvaltningsalternativ (Såfa). Såfa är även valbar. Såfa infördes i maj 2010 och ersatte den så kallade premiesparfonden. Såfa är en generationsfond. Andelen aktier och räntor ändras i takt med att en födelseårgång åldras. Fram till en viss ålder har fonden 100 procent aktier, därefter minskas andelen aktier till fördel för räntebärande papper med 2-3 procentenheter för varje år. Anledningen till att andelen aktier minskas ju äldre födelseårgången blir är att minska risken för att de försäkrade ska drabbas av en stor värdeförlust nära eller efter pensioneringstidpunkten.

Sjunde AP-fonden administrerar två fonder, en som i huvudsak placerar medel i aktier och en som placerar medel i räntebärande papper. Utöver Såfa finns tre valbara portföljer hos Sjunde AP-fonden med olika riskprofiler, AP7 Försiktig (låg risk), AP7 Balanserad (medel risk) och AP7 Offensiv (hög risk).

För att ha rätt att ta ut premiepension måste personen vara 61 år eller äldre och ha ett positivt premiepensionskapital. Den försäkrade kan själv välja från och med vilken månad pensionen ska börja utges och till vilken nivå av alternativen 25, 50, 75 eller 100 procent. Ju senare pensionsuttaget påbörjas desto högre blir premiepensionen i och med att den förväntade återstående livslängden är kortare. Uttag av premiepension kan börja

samtidigt som uttag av inkomstpensionen eller vid annat tillfälle. Vid uttagstillfället kan den försäkrade välja att stanna kvar i fondförsäkring, alltså att själv fortsätta att förvalta sitt kapital och ha kvar sitt fondval. Vid varje månadsutbetalning säljs då så många fondandelar av som behövs för att täcka pensionsutbetalningen.

Det går också att välja att övergå till en så kallad traditionell försäkring. Om traditionell försäkring väljs säljs den försäkrades alla fondandelar och Pensionsmyndigheten tar över förvaltningen av kapitalet från och med pensioneringen. Den försäkrade garanteras att få ett belopp utbetalat varje månad så länge denne lever. Om förvaltningen av kapitalet går bra får den försäkrade utöver det garanterade beloppet även ett tilläggsbelopp utbetalat. Utvecklingen på kontot utvecklas med den så kallade återbäringsräntan. Pensionsmyndigheten beslutar varje månad hur stor återbäringsräntan ska vara. Tilläggsbeloppet räknas om varje år och kan både öka och minska.

En pensionär som valt fondförsäkring kan när som helst välja att övergå till traditionell försäkring. Det går däremot inte att byta tillbaka till fondförsäkring ifall man en gång har valt att ha traditionell försäkring.

Både inom fondförsäkring och inom traditionell försäkring kan den försäkrade välja till ett efterlevandeskydd till sin maka/make eller registrerad partner i samband med uttaget av sin premiepension. Med ett efterlevandeskydd menas att pensionen betalas ut så länge som den försäkrade eller medförsäkrade är vid livet. I gengäld blir pensionsbeloppet som betalas ut lägre än vad det skulle ha varit utan efterlevandeskydd eftersom pensionskapitalet ska räcka till båda livnen.

Intjänade premiepensionsrätter kan överföras mellan makar och registrerade partners. En sådan överföring medför att premiepensionsrätten reduceras med för närvarande åtta procent som går till arvsvinst till alla i premiepensionssystemet. Anledningen till reduktionen är att överföringarna till mycket stor majoritet görs från män till kvinnor. Detta medför att de överförda pensionsrätterna i genomsnitt ska betalas ut under en längre tid i form av pension eftersom kvinnor har en längre förväntad livslängd än män. För att systemet ska vara i balans måste reduceringsavgiften, de åtta procenten, tas ut som neutraliserar den lägre förväntade arvsvinsten.

Varje år tas en avgift ut från pensionsspararnas fondvärde. Avgiften tas som en fast procentsats av fondvärdet. Det finns dock ett avgiftstak som avgiften inte får överstiga för någon enskild sparare.

Analys av 2011

Från premiepensionssystemet utbetalades 2 021 miljoner kronor år 2011, varav 1 623 miljoner kronor från fondförsäkring och 398 miljoner kronor från den traditionella försäkringen. I dessa belopp ingår efterlevandeskyddet som sammanlagt uppgick till knappt 10 miljoner kronor år 2011.

Vid 2011-12-31 uppgick värdet i fondförsäkringen till 393 miljarder kronor. Värdet för den traditionella försäkringen var 8,9 miljarder kronor.

Totalt var det 130 000 som ansökte om premiepension under 2011. Ungefär 39 procent av dem valde att ta ut sin premiepension i form av traditionell försäkring, en liten minskning jämfört med 2010 då andelen var 42 procent. Denna andel var över 50 procent under första halvåret 2011 men minskade kraftigt under andra halvåret till knappt 20 procent under det sista kvartalet. Ungefär 21 procent valde att lägga till ett efterlevandeskydd år 2011, en marginell minskning jämfört med 2010.

Antalet premiepensionssparare vid utgången av 2011 var 6,4 miljoner (inklusive pensionärer) varav 6,2 miljoner med fondförsäkring. Antalet fondbyten var 4,6 miljoner under år 2011. Antalet personer som uppbar premiepension vid slutet av 2011 var

omkring 898 000. Antalet med premiepension ökade med knappt 16 procent från föregående år. Genomsnittlig premiepension per månad var 211 kronor för fondförsäkringen och 212 kronor för dem med traditionell försäkring.

Ungefär 0,6 miljoner kronor överfördes från premiepensionssystemet till de Europeiska gemenskaperna år 2011.

Prognos för inkomstgrundad ålderspension

Antaganden

De antaganden som används vid beräkningen är främst inkomstindex, balansindex, prisbasbeloppet, timlöneutvecklingen, förändring av konsumentprisindex och SCB:s befolkningsprognos.

Analys av 2012–2016

Antalet med inkomstgrundad pension kan beräknas som summan av antalet tilläggspensioner för födda 1937 eller tidigare och antalet inkomstpensioner. Då bortses från dem som endast har premiepension. Antalet med inkomstgrundad pension beräknas öka från 1 837 000 i december 2011 till 1 942 000 i december 2013 och 2 071 000 i december 2016. Det finns främst två skäl till denna ökning.

- Antalet personer i befolkningen över 65 år ökar.
- Kvinnornas ökade förvärvsfrekvens under de 4–5 senaste decennierna medför att en större andel kvinnor i tillkommande födelseårgångar har intjänad pensionsrätt jämfört med kvinnor i beståndet ålderspensioner.

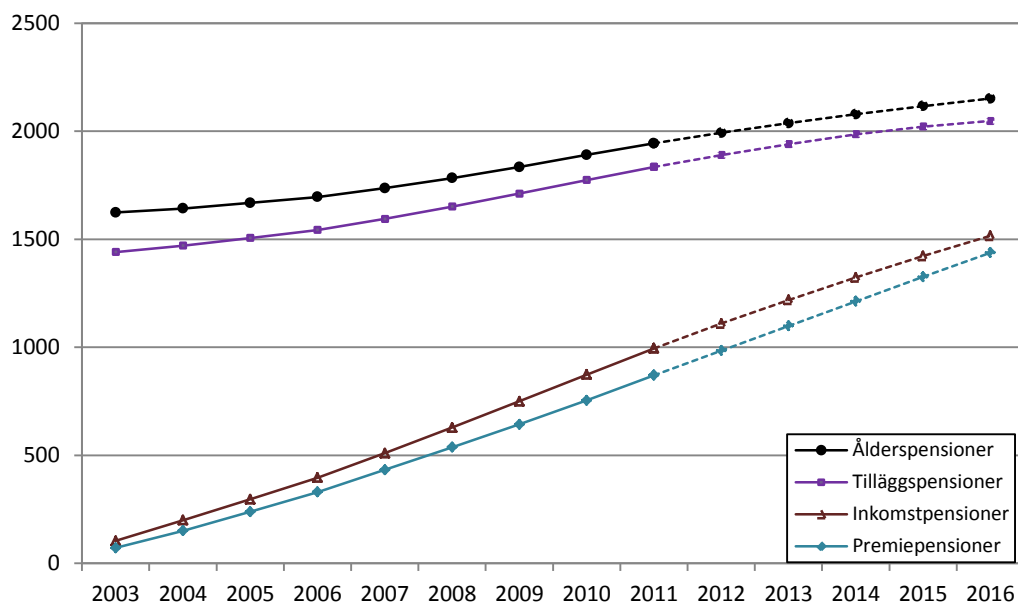
Antalet tilläggspensioner beräknas öka till 1 940 000 i december år 2013 och 2 047 000 i december år 2016. De som är födda 1954 eller senare kan inte få tilläggspension. Detta har en minskande effekt på antalet tilläggspensioner från och med 2015 (då de som är födda 1954 fyller 61 år). Därför ökar skillnaden mellan antalet med inkomstgrundad pension och antalet tilläggspensioner från och med 2015.

Antalet inkomstpensioner beräknas bli 1 219 000 i december år 2013 och 1 516 000 i december år 2016. Orsaken till den kraftiga ökningen är att allt fler födelseårgångar får rätt till denna förmån.

Antalet premiepensioner beräknas bli 1 099 000 i december år 2013 och 1 438 000 år 2016. Det finns för närvarande ungefär 120 000 pensionärer över 65 år med inkomstpension som ännu inte har börjat ta ut sin premiepension. I några fall har de inte heller rätt till premiepension. Många har förmodligen medvetet valt att vänta med att ta ut sin premiepension men det är troligt att det finns en del som av misstag inte har sökt sin premiepension. Skillnaden mellan antalet inkomstpensioner och antalet premiepensioner beräknas minska kommande år.

Diagrammet nedan visar utvecklingen av antalet med dessa ålderspensionsförmåner sedan 2003 och hur den fortsatta utvecklingen beräknas bli. Dessutom visas det totala antalet ålderspensioner, inklusive personer med endast garantipension.

Antal ålderspensioner, tilläggs pensioner, inkomstpensioner och premiepensioner i december, 1 000-tal

Ett skäl till att antalet pensioner har ökat är som nämnts att antalet med tidigt uttag har ökat. Den tabell som följer nedan visar hur andelen 61-åringar med inkomstpension har utvecklats och vilken bedömning som har gjorts för kommande år. Denna bedömning har stor inverkan på prognosen över det totala antalet med tidigt uttag.

Andel 61-åringar med inkomstpension, % (bas: antal 61-åringar i befolkningen)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012-2016
Kvinnor	2,6	3,1	3,8	4,4	5,8	6,3	5,7	5,6	5,5	5,5
Män	4,7	5,4	6,3	6,6	7,4	7,7	7,6	7,4	7,4	7,4

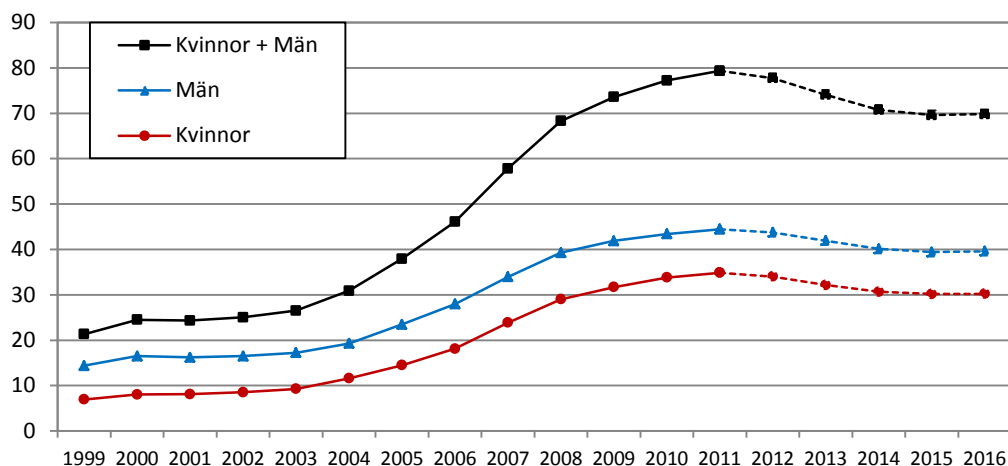
Det kan finnas flera skäl till att en person väljer att ta ut sin ålderspension före 65 års ålder. Några exempel:

- En del väljer att sluta att förvärvsarbeta helt eller delvis före 65 års ålder. De väljer att i stället få sin försörjning från ålderspension, kanske i kombination med tjänstepension.
- En del tar ut sin ålderspension tidigt och placerar pensionsbeloppet i kapitalförsäkringar eller på annat sätt samtidigt som de fortsätter att förvärvsarbeta.
- En del personer med sjukersättning kompletterar sjukersättningen med ålderspension.
- Personer som blir av med sin sjukpenning eller sjukersättning kan då välja att börja ta ut sin ålderspension
- En annan grupp kan vara personer som är arbetslösa och inte har rätt till arbetslöshetsersättning och därför påbörjar sitt pensionsuttag tidigt.

Pensioneringsbeteendet de senaste åren kan ha påverkats av till exempel den kraftiga konjunkturedgången 2008, den högre arbetslösheten, balanseringen och de därmed sänkta inkomstpensionerna samt vissa regeländringar inom skattelagstiftningen och sjukförsäkringen. Den konjunkturedgång som pågår kan påverka pensioneringsbeteendet på flera sätt. Fler arbetslösa kan medföra att fler väljer ett tidigt uttag av ålderspension. Å andra sidan kan den ökade osäkerheten medföra att färre väljer att sluta förvärvsarbeta ”i förtid” och att färre väljer att ta ut sin ålderspension för att placera beloppet i kapitalförsäkringar eller dylikt.

Antalet 61-åringar med tidigt uttag minskade mellan 2009 och 2011 till skillnad från åren före 2009. Beståndet ålderspensioner i åldern 61 – 64 år ökade ändå på grund av att antalet i åldrarna 63 och 64 år fortsatte att öka. Antalet med tidigt uttag beräknas minska något från och med 2012. Detta framgår av nästa diagram som visar utvecklingen för antalet inkomstpensioner (före 2004 tilläggs-pensioner) som betalas ut till pensionärer under 65 år.

Antal personer i december med tidigt uttag av inkomstpension (före 2004 tilläggs-pension), 1 000-tal

Även antalet personer som senarelägger pensionsuttaget till efter 65 år har ökat på senare år och förväntas fortsätta att öka. Det är dock än så länge färre personer som väljer sent uttag än tidigt uttag av ålderspension även om skillnaden har minskat. De flesta som väljer sent uttag skjuter bara upp uttaget ett eller ett par år. Många med tidigt uttag tar ålderspension redan från 61 års ålder. Därför har tidigt uttag en större effekt på utgifterna än sent uttag.

Medelbeloppet för tilläggs-pension beräknas minska för alla prognosår. Ett skäl till detta är att varje tillkommande födelseårgång får en allt lägre tilläggs-pension som en följd av den så kallade tjugondelsinfasingen av de nya pensionsförmånerna. Medelbeloppet påverkas också av att beståndet ålderspensionärer förändras. De som avlider har ofta färre intjänandeår än de som tillkommer vilket har en höjande effekt på medelbeloppet. Även tidigare års reallöneökningar påverkar medelbeloppet. Medelbeloppet påverkas även av indexeringen av pensionerna. Balanseringen från och med 2010 har medfört en sänkning av tilläggs-pensionerna 2010 och 2011. I år och 2013 blir balansstalet högre än 1,0. Det medför att pensionerna dessa år räknas upp med mer än vad som motsvaras av den vanliga följsamhetsindexeringen. För åren 2014 – 2016 beräknas balansstalet bli lägre än 1,0 igen.

År 2012 beräknas genomsnittlig tilläggs-pension bli 97 000 kronor. År 2013 beräknas medelbeloppet bli 96 000 kronor och år 2016 ungefär 87 000 kronor.

Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka varje år trots balanseringen. Ökningen beror främst på tjugondelsinfasingen. År 2012 beräknas medelbeloppet bli 53 000 kronor, år 2013 ungefär 58 000 kronor och år 2016 drygt 72 000 kronor.

År 2012 beräknas AP-fondernas utbetalningar bli 236 055 miljoner kronor, år 2013 beräknas de bli 251 659 miljoner kronor och 2016 beräknas de ha stigit till 284 025 miljoner kronor.

Premiepensionssystemets utbetalningar beräknas bli 3 246 miljoner kronor år 2013 och 6 928 miljoner kronor 2016. Dessa belopp inkluderar efterlevandeskyddet. Dessa belopp måste betraktas som mycket osäkra. Utgifterna påverkas bland annat av vid vilken ålder uttaget av premiepensionen påbörjas och hur kursutvecklingen blir i de olika fonder där de försäkrades premiepensionsmedel är placerade.

Utgifterna för efterlevandeskyddet beräknas bli ungefär 20 miljoner kronor år 2013 och 63 miljoner kronor år 2016.

År 2013 beräknas 71,9 procent av utbetalningarna utgöras av tilläggspension, 26,8 procent av inkomstpension och 1,3 procent av premiepension. År 2016 beräknas tilläggspensionens andel ha minskat till 60,9 procent. Inkomstpension beräknas då utgöra 36,7 procent av utbetalningarna och premiepension 2,4 procent. Under hela prognosperioden kommer således tilläggspension att stå för merparten av utgifterna för inkomstgrundad ålderspension. Detta beror på att personer födda 1937 eller tidigare bara kan få denna förmån och att även de som är födda något av åren 1938 – 1953 får en del av sin inkomstgrundade pension som tilläggspension.

Överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna antas bli ungefär 10 miljoner kronor per år. Överföringarna varierar dock kraftigt mellan åren. Dessa variationer går inte att förutse.

AP-fondernas *administrationsutgifter och kostnadsersättningar* beräknas bli i storleksordningen 2 643 miljoner kronor år 2013 och 2 826 miljoner kronor år 2016.

I bilaga 4 finns en jämförelse med den prognos som lämnades till regeringen den 19 januari.

Känslighetsanalys

Denna känslighetsanalys gäller endast utbetalningarna av inkomstpension och tilläggspension från AP-fonderna. Utgifterna för premiepension och AP-fondernas förvaltningskostnader kan betraktas som ganska små i detta sammanhang.

AP-fondernas utbetalningar beräknas bli 251 659 miljoner kronor år 2013. Om balansindex för år 2013 ökar med en procent beräknas utgifterna öka med 2 505 miljoner kronor.

Om antalet tilläggspensionärer är 1 000 fler än enligt beräkningen ökar utgifterna för tilläggspension med 96 miljoner kronor. Om medelbeloppets årsnivå för tilläggspension skulle avvika från det beräknade medelbeloppet med 100 kronor påverkas utgifterna med 192 miljoner kronor.

Om antalet inkomstpensioner är 1 000 fler än enligt beräkningen ökar utgifterna för inkomstpension med 58 miljoner kronor. Om medelbeloppets årsnivå för inkomstpension skulle avvika från det beräknade medelbeloppet med 100 kronor påverkas utgifterna med 117 miljoner kronor.

I ett längre perspektiv är utvecklingen av den inkomstgrundade ålderspensionen osäker, den påverkas av konjunktur och utvecklingen på arbetsmarknaden vad gäller arbetslöshet och utträdesålder etc. Det finns dock en tröghet i systemet, antalet nytillkommande ålderspensioner ett visst år är relativt få jämfört med dem som fanns i systemet tidigare.

En osäker faktor även på kort sikt är dock hur många som väljer att ta ut pension före 65 års ålder. Antalet med tidigt uttag ökade kraftigt åren 2004 – 2008. Ökningstakten har därefter minskat kraftigt. Antalet med tidigt uttag beräknas minska 2012 och 2013. Antalet med tidigt uttag år 2013 kan mycket väl avvika från prognosen med över 5 000. Därigenom kan utgifterna för ålderspensionssystemet utanför statsbudgeten år 2013

avvika från prognosen med mer än en halv miljard kronor av detta skäl. Detta utgör ändå bara några promille av de totala utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

En osäker faktor som påverkar utgifterna kommande år är balanstalets utveckling. Osäkerheten beror bland annat på svårigheterna att bedöma börsutvecklingen och därmed också hur AP-fonderna kommer att utvecklas. Det är knappast möjligt att göra en prognos för börsutvecklingen. Pensionsmyndigheten väljer därför att presentera tre olika beräkningsantaganden om börsutvecklingen som underlag för beräkningar av balanstalet och därmed också balansindex och AP-fondens utbetalningar.

Enligt huvudalternativet (alt.1) antas börskurserna öka med 5 procent åren 2012 – 2014. Det antas att börserna internationellt har ungefär samma utveckling som i Sverige. Något antagande för åren efter 2014 behöver inte göras eftersom balanstalet år 2016 baseras på utfallet år 2014.

Enligt alternativ 2 (ett mer optimistiskt alternativ) antas börserna öka med 15 procent per år 2012 – 2014 och enligt alternativ 3 (pessimistiskt alternativ) antas börserna minska med 5 procent per år 2012 – 2014.

AP-fondens avgiftsinkomster, som påverkar avgiftstillgången, har beräknats från Konjunkturinstitutets antaganden om lönesummeutveckling och prognoserna för olika socialförsäkringsersättningar m.m. Inga alternativa beräkningar har gjorts för avgiftstillgången.

Tabellerna nedan visar effekten av indexeringen i de tre alternativen samt AP-fondernas beräknade utbetalningar. Förändringen för inkomstpension gäller också tilläggspension över 65 år. Med real förändring av inkomstpensionerna menas förändring av inkomstpensionerna där förändring av prisbasbeloppet dragits av.

Alternativ 1. Huvudalternativ

	2012	2013	2014	2015	2016
Förändring av inkomstindex, %	+4,9	+2,7	+3,4	+3,9	+3,8
Balanseringseffekt	+0,2	+2,0	-1,0	-0,7	-0,5
Förändring av balansindex, %	+5,2	+4,8	+2,4	+3,2	+3,3
Förändring av inkomstpensionerna, %	+3,5	+3,1	+0,8	+1,6	+1,7
Real förändring av inkomstpensionerna, %	+0,7	+1,9	-0,8	-0,4	-0,7
AP-fondens utbetalningar, miljoner kr	236 055	251 659	261 355	272 707	284 025

Alternativ 2. Optimistiskt alternativ

	2012	2013	2014	2015	2016
Förändring av inkomstindex, %	+4,9	+2,7	+3,4	+3,9	+3,8
Balanseringseffekt	+0,2	+2,0	-0,8	-0,2	+0,3
Förändring av balansindex, %	+5,2	+4,8	+2,6	+3,7	+4,1
Förändring av inkomstpensionerna, %	+3,5	+3,1	+1,0	+2,1	+2,4
Real förändring av inkomstpensionerna, %	+0,7	+1,9	-0,6	+0,1	+0,1
AP-fondens utbetalningar, miljoner kr	236 055	251 659	261 908	274 648	288 191
Skillnad mot alternativ 1, miljoner kronor	0	0	+553	+1 941	+4 166
Skillnad mot alternativ 1, procent	0,0	0,0	+0,2	+0,7	+1,5

Alternativ 3. Pessimistiskt alternativ

	2012	2013	2014	2015	2016
Förändring av inkomstindex, %	+4,9	+2,7	+3,4	+3,9	+3,8
Balanseringseffekt	+0,2	+2,0	-1,2	-1,2	-1,2
Förändring av balansindex, %	+5,2	+4,8	+2,2	+2,7	+2,6
Förändring av inkomstpensionerna, %	+3,5	+3,1	+0,6	+1,1	+1,0
Real förändring av inkomstpensionerna, %	+0,7	+1,9	-1,0	-0,9	-1,4
AP-fondens utbetalningar, miljoner kr	236 055	251 659	260 801	270 782	280 001
Skillnad mot alternativ 1, miljoner kronor	0	0	-554	-1 925	-4 024
Skillnad mot alternativ 1, procent	0,0	0,0	-0,2	-0,7	-1,4

AP-fondernas inkomster och utgifter

Inkomstpension och tilläggspension finansieras via AP-fonderna, dock inte den sjunde AP-fonden som är knuten till premiepensionssystemet. Med begreppet "AP-fonderna" i detta avsnitt avses 1 – 4 samt 6:e AP-fonden.

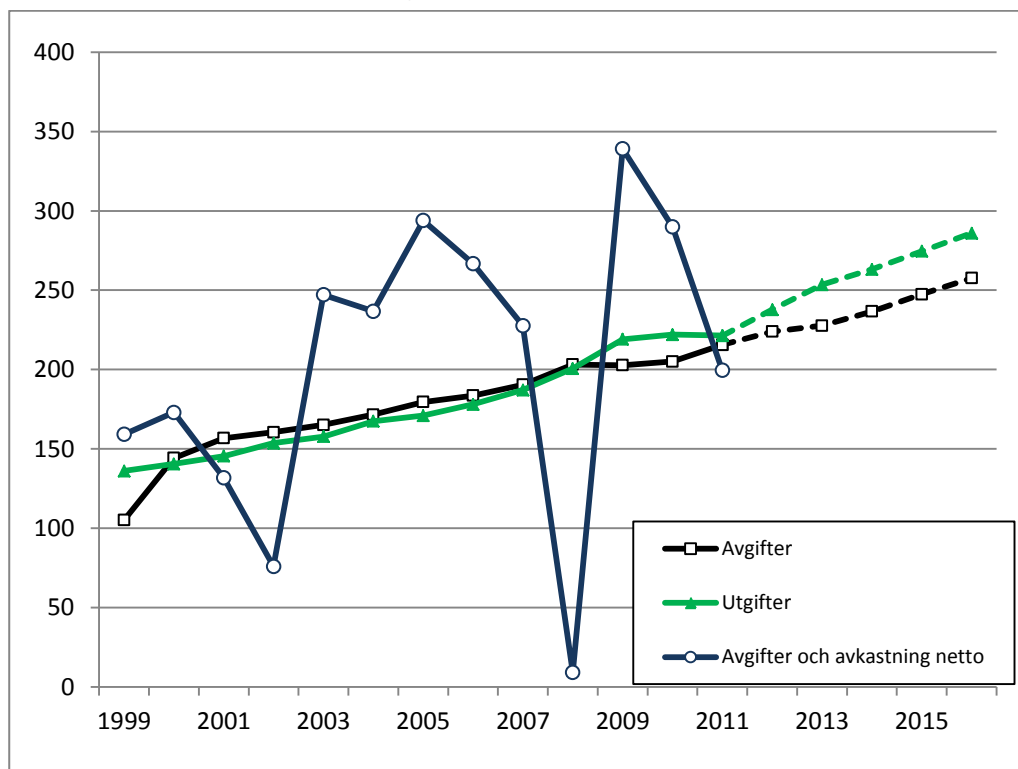
AP-fondernas inkomster består av en socialavgift som betalas av arbetsgivare och egenföretagare, en allmän pensionsavgift som betalas av alla förvärvsaktiva och statliga ålderspensionsavgifter som betalas från olika anslag i statsbudgeten. Till detta kommer avkastning på placerade medel.

Den allmänna pensionsavgiften är 7,0 procent och socialavgiften 10,21 procent. Nivån för statliga ålderspensionsavgifter som avser "transfereringar" är i huvudsak 10,21 procent av utbetald förmån. För övriga pensionsgrundande belopp som till exempel Pensionsrätt för barnår, är nivån 18,5 procent. Socialavgiften (arbetsgivaravgift och egenavgift) fördelas mellan AP-fonderna, statsbudgeten och premiepensionssystemet. De statliga ålderspensionsavgifterna fördelas mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet medan den allmänna pensionsavgiften i sin helhet förs till AP-fonderna.

Diagrammet nedan visar AP-fondernas utgifter och avgiftsinkomster mellan 1999 och 2011 samt en prognos fram till 2016. Dessutom redovisas de totala inkomsterna (inklusive fondavkastningen, netto) till och med 2011. År 1999 var avgiftsinkomsterna lägre än utgifterna men efter en avgiftshöjning år 2000 var de högre. Från och med år 2009 har avgiftsinkomsterna varit lägre än utgifterna och detta beräknas också gälla för alla prognosår.

Om man inkluderar fondavkastningen men gör avdrag för eventuella realisationsförluster m.m. i begreppet "inkomster" var inkomsterna lägre än utgifterna åren 2001 och 2002 men högre mellan 2003 och 2007. År 2008 blev inkomsterna efter avdrag för realisationsförluster m.m. betydligt lägre än utgifterna. År 2009 och 2010 blev inkomsterna högre än utgifterna igen men år 2011 något lägre. Hur stor fondavkastningen kommer att bli för åren framöver är mycket osäkert. Det kommer troligen att variera kraftigt mellan åren. Därför redovisas ingen prognos för detta i diagrammet.

AP-fondernas inkomster och utgifter, miljarder kronor

I december år 2011 uppgick fondkapitalet hos AP-fonderna till 873 miljarder kronor preliminärt.

Övriga pensioner

Frivillig pension

Den frivilliga pensionsförsäkringen tillkom vid den allmänna folkpensioneringens införande 1914. Försäkringens uppgift var att tjäna som ett komplement till de obligatoriska försäkringarna. Möjligheten att göra inbetalningar till försäkringen togs dock bort den 1 januari 1981.

Försäkringen regleras av förordningen (1962:521) om frivillig pensionsförsäkring hos Pensionsmyndigheten och av de bestämmelser som tidigare fanns i 22 kap lagen om allmän försäkring. Dessutom gäller särskilda av regeringen fastställda försäkringstekniska grunder som bland annat reglerar beräkningen av de kapitalbelopp som måste avsättas för framtida förpliktelser (premiereserv) och för bestridande av framtida omkostnader (omkostnadsreserv).

Den frivilliga pensionsförsäkringen är självbärande och försäkringstekniskt uppbyggd. Den finansieras genom premier och fondavkastning. De försäkringstekniska grunderna bygger på antaganden om ränte-, dödlighets- och omkostnadsutveckling.

Förmånerna höjs i takt med att överskott uppkommer på försäkringsrörelsen. Överskottet utgör skillnaden mellan den frivilliga pensionsförsäkringens totala fond och dess premiereserv dvs den beräknade framtida skulden till de försäkrade. Överskott uppkommer när ränte-, dödlighets- och omkostnadsutvecklingen varit gynnsammare än de antaganden som angivits i försäkringens grunder.

Försäkringen omfattar (alla fonder)

År	Pensioner vid årets utgång		Totalt antal försäkrade som ännu ej belopp,
	Sammanlagt års-pensionärer	Antal sökt pension	
2007	45 958 000	5 546	4 700
2008	43 544 000	5 179	4 400
2009	40 681 000	4 839	4 100
2010	39 624 000	4 483	3 900

Försäkringen bildar fem olika fonder. Avgifter erlagda under åren 1914-1935 ingår i den sk äldre gruppen. Denna fond har förvaltats tillsammans med folkpensioneringsfonden men har fr o m 1981-06-30 egna tillgångar enligt fondfullmäktigebeslut 1981-06-01.

Övriga fonder utgörs av

1936 års tariffgrupp:	avgifter	fonderade	under	åren	1936-1937
1938 års tariffgrupp:	”	”	”	”	1938-1957
1958 års tariffgrupp:	”	”	”	”	1958-1976
1977 års tariffgrupp:	”	”	”	”	1977-1980

Anledningen till att försäkringen har delats upp på fem delfonder är att de försäkringstekniska grunderna ändrats i anslutning till förändringar i det allmänna ränteläget och nedgången av befolkningsdödligheten. Ändringarna har regelmässigt inneburit att nya premietariffer införts för kommande inbetalningar till försäkringen. Varje delfond omfattar således samtliga avgiftsinbetalningar som skett under tid då premietarifferna varit oförändrade.

Fond (tkr)	Äl	tg36	tg38	tg58	tg77
------------	----	------	------	------	------

2007	2 169	8 093	207 286	313 714	19 675
2008	2 016	7 720	202 226	309 818	18 943
2009	1 756	7 181	196 622	299 145	17 778
2010 prel.	1 615	6 680	191 340	287 448	16 886

Premiereserv (tkr) Äl tg36 tg38 tg58 tg77

2007	1 935	7 227	182 239	271 204	17 943
2008	1 720	6 568	170 387	259 278	16 573
2009	1 560	6 076	159 760	239 052	14 963
2010	1 419	5 643	158 329	236 608	13 713

Omkostnadsfond (tkr) Äl tg36 tg38 tg58 tg77

2007	-	751	17 402	26 932	1 634
2008	-	748	17 307	26 844	1 627
2009	-	724	17 156	26 436	1 577
2010 prel.	-	730	17 412	26 563	1 582

Äldre gruppen saknar omkostnadsfond. Framtida omkostnader är reglerade genom tidigare inbetalningar till statsverket.

Sjömanspension

År 1994 beslutades att avveckla den särskilda sjömanspensioneringen. Övergångsreglerna innebär att den som fyller 55 år efter april 1998 inte kan beviljas sjömanspension enligt 1972 års kungörelse.

Sjömanspensionerna finansierades tidigare genom redaravgifter och fondmedel. Avgiften togs bort år 2001.

År 2011 utbetalades 0,6 miljoner kronor i sjömanspensioner. Fonden uppgick till 72 miljoner kronor vid utgången av året.